

Незалежне Українське видання із столиці Канади

ОТТАВСЬКИЙ ВІСНИК

листопад 2006, ч. 18

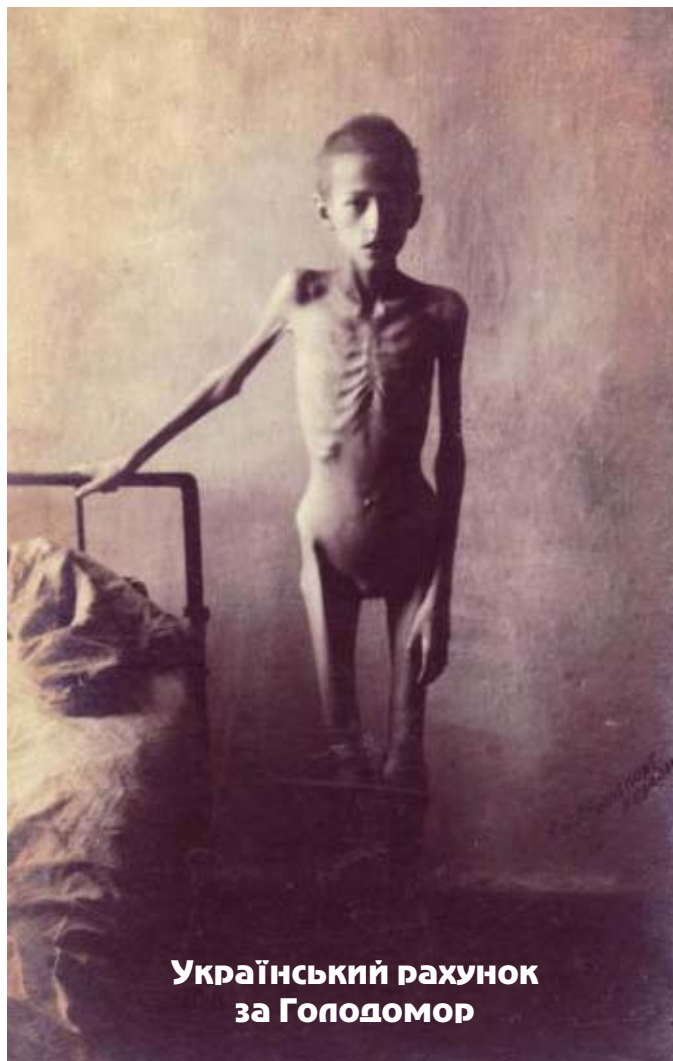
ПОДІЇ/ОГОЛОШЕННЯ/РЕКЛАМА

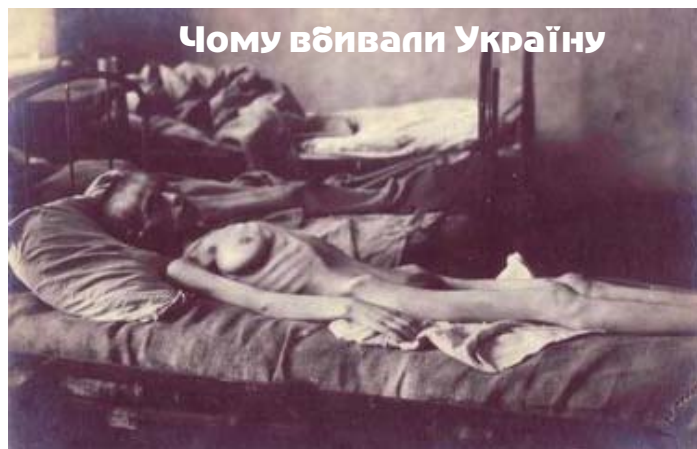
Проект "Оттавського Вісника" на Інтернеті - фільм
<http://ov.ottawa-litopys.org/holodomor/>

Буденні роздуми про
небуденні дні

Український рахунок
за Голодомор

Чому вбивали Україну

Голодомор — це не тільки 7 мільйонів
життів, а й 66 тонн золота, 1439 тонн
срібла, діаманти, антикваріат

Ющенко відзначить річницю голодомору законом

Президент Віктор Ющенко внесе до Верховної Ради проект закону про визнання голодомору актом геноциду проти українського народу. Про це він повідомив в Будапешті під час зустрічі з українською громадою в приміщенні Державного органу самоврядування українців Угорщини. "25 листопада ми будемо відзначати роковину цієї страшної події, і до цього часу буде ініційовано президентом розгляд закону у парламенті про визнання голодомору актом геноциду проти української нації", – зокрема сказав Ющенко. У свою чергу голова Європейського конгресу українців Ярослава Хортяні, яка також є головою Товариства української культури в Угорщині, наголосила, що угорський парламент ще у листопаді 2003 року односторонньо прийняв постанову, яка визнає голодомор 1932-1933 років актом геноциду проти українського народу. "Дуже прикро, що український парламент ще не визнав цього", – зазначила вона.

Російське МЗС виявилось пророком

Президент Віктор Ющенко пропонує Верховній Раді ухвалити, що публічне заперечення Голодомору 1932-1933 років є адміністративним порушенням, яке мало б бути покаране штрафом у розмірі від 10 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Про це йдеться в проекті закону "Про Голодомор 1932-1933 років в Україні", який глава держави вніс у Верховну Раду. Ющенко хоче доповнити Кодекс про адміністративні порушення статтею "Публічне заперечення Голодомору 1932-1933 років в Україні". Президент пропонує карати штрафом виготовлення, поширення та зберігання з метою поширення матеріалів із таким запереченням. Схожі дії, вчинені

через засоби масової інформації, він пропонує карати штрафом у розмірі від 20 до 30 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. "Голодомор 1932-1933 років в Україні є геноцидом української нації", – зазначено в першій статті проекту. Влада має брати участь у вшануванні пам'яті жертв трагедії, зокрема, через установлення меморіалів і пам'ятних знаків, повинна забезпечити доступ до архівів та інших матеріалів, які стосуються Голодомору.

Наше МЗС відповіло російському про Голодомор

Міністерство закордонних справ України відгукнулося на коментар російського МЗС щодо теми Голодомору в Україні. "Міністерство закордонних справ України зі здивуванням сприйняло твердження про т.зв. "розкручування" кампанії навколо теми Голодомору 1932-1933 рр. в Україні. Ще більший подив викликає натяк на те, що нібито ця тема спрямована проти сучасної Росії. А як розуміти лапки, в які взято слова Голодомор і геноцид?" Вітчизняне МЗС зазначає, що українська сторона неодноразово порушувала питання Голодомору на міжнародному рівні, зокрема на заходах ООН, і має намір робити це надалі; що українські офіційні представники постійно порушують питання Голодомору під час зустрічей і переговорів із партнерами, в тому числі з російською стороною; що на сьогодні парламенти десяти держав визнали Голодомор актом геноциду українського народу.

Приводом для коментарю українського МЗС став коментар, що його оприлюднило міністерство закордонних справ РФ. Останній радше можна назвати заявою, оскільки його сформульовано на анонімне запитання "ЗМІ", а саме: "У політичних і державних колах України активно розкручується кампанія з визнання "голодомору" 30-х років актом "геноциду" української нації. У чому "сіль" цієї проблеми в російсько-українських відносинах". Відповідаючи на запитання, сформульоване "ЗМІ", російське МЗС повідомило, що "кампанія довкола "голодомору" 1932-1933 років у колишньому СРСР з кожним днем набирає в Україні нових обертів. Практично її піднесено до рангу державної політики. Збільшується кількість закликів, аби Верховна Рада України ухвалила закон, що закріплює політико-правову оцінку "голодомору" як "геноциду" українського народу, роблять недвозначні натяки на виплату якоїсь компенсації. І звичайно ж, "стрілки годинника" нерідко переводять на сучасну Росію". Російське МЗС зазначає, що питання Голодомору українська сторона "цілеспрямовано будує" на міжнародній арені. Позиція МЗС РФ – некоректно розглядати Голодомор лише як українську проблему. Також російське МЗС заперечує, що між Росією та Україною тривають консультації про визнання Голодомору актом геноциду проти України. РФ лише запропонувала "відмовитися від односторонньої інтерпретації подій 1930-х років, яка кидає тінь на сучасні російсько-українські відносини".

Де ще карають за заперечення геноциду. У більшості європейських країн – Австрії, Бельгії, Литві, Німеччині, Польщі, Румунії, Словаччині, Чехії, Швейцарії, Франції, а також в Ізраїлі та Канаді – публічне заперечення Голокосту (геноциду єврейського народу під час Другої світової війни) заборонено. Зокрема, в Німеччині та Франції заперечення Голокосту є кримінальним злочином, за який карають тюремним ув'язненням. Геноцид вірмен офіційно визнали та засудили Уругвай, країни Європейського Союзу, як-от Франція, Італія, Німеччина, Бельгія, Швеція, Нідерланди, Польща, Греція, Словаччина, Кіпр, а також Швейцарія, Росія й інші держави. 13 жовтня 2006 року нижня палата парламенту Франції ухвалила закон, згідно з яким заперечення геноциду вірмен, який здійснили турки у 1915-1918 роках, є кримінальним злочином.

Визнання Голодомору у світі. Парламенти десяти країн – Австралії, Грузії, Естонії, Канади, Литви, Польщі, США,

Угорщини – визнали Голодомор геноцидом українського народу. Парламентська Асамблея Ради Європи 26 січня 2006 року засудила Голодомор 1932-1933 років в Україні як злочин комуністичного режиму. До 2007 року Україна має намір підготувати та представити в ООН документ про визнання Голодомору актом геноциду проти українців. *Лесь Костів*

Визнати Голодомор геноцидом!

Глави Української православної церкви Київського патріархату, Української греко-католицької церкви та Української римо-католицької церкви закликають Верховну Раду визнати Голодомор 1932-33 років актом геноциду українського народу. Про це йдеться у зверненні патріарха Київського і всієї Руси-України ФІЛАРЕТА, Верховного Архієпископа Української греко-католицької церкви кардинала ЛЮБОМИРА та глави Конференції римсько-католицьких єпископів України кардинала Мар'яна ЯВОРСЬКОГО.

У документі нагадується, що “з ідеологічних мотивів у 1932-33 роках представниками радянської влади було заплановано та здійснено одну з найбільш масових у світовій історії акцій винищення мирного населення. У межах колишньої УРСР, а також у місцевостях, де у значній кількості проживали українці, свідомо і цілеспрямовано за вказівками найвищого керівництва СРСР місцева влада вилучала всі продукти харчування, у першу чергу – зерно”. Глави церков наголошують, що “результатом цієї акції стало знищення шляхом штучного голодомору від 7 до 10 мільйонів наших співвітчизників. Смерть цих людей стала наслідком не природних катаклізмів, військових дій чи епідемії, а нелюдської жорстокості владоможців, які свідомо прирекли їх на винищення. Незважаючи на спроби десятиліттями замовчувати факт Голодомору, про нього беззаперечно свідчать численні документи та очевидці”.

Вони висловлюють переконання, що “законодавче визнання штучного голоду 1932-33 рр. актом геноциду українського народу буде справедливою оцінкою подій минулого, вшануванням пам'яті мільйонів невинних жертв, пересторогою нинішньому та майбутньому поколінням”. Тому від імені своїх церков патріарх ФІЛАРЕТ, кардинали ЛЮБОМИР та Мар'ян ЯВОРСЬКИЙ підтримують внесення Президентом України Віктором ЮЩЕНКОМ законопроекту про визнання Голодомору 1932-33 рр. актом геноциду українського народу. Вони просять голову Верховної Ради Олександра МОРОЗА і народних депутатів підтримати цей законопроект та законодавчо визнати геноцидом одну з найбільших трагедій української й світової історії. А УПЦ МП чомусь у заклик учати не брати.

Буш увічнить український голодомор у центрі Вашингтона

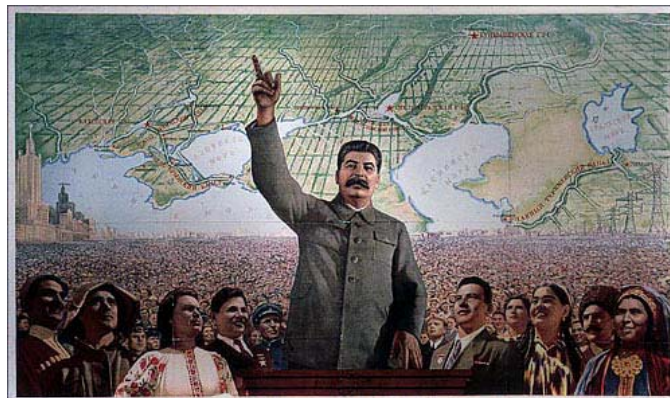
Президент США Джордж Буш підписав прийнятий Конгресом закон про відкриття у Вашингтоні пам'ятника-меморіалу жертвам голоду в Україні в 1932-1933 роках. Як повідомили в прес-службі Білого дому, згідно з документом, уряд України одержав дозвіл поставити меморіал у центрі Вашингтона. “Уряд США не повинен нести ніякі витрати по створенню або підтримці меморіалу”, - говориться в законі.

У результаті голоду в 1932-1933 роках в Україні, за різними оцінками, загинули від семи до десяти мільйонів чоловік або від 10% до 25% населення. У 1986 році конгрес США створив комісію, що розслідувала причини голоду і прийшла до висновку, що дії радянської влади можуть прирівнюватися до геноциду. Три роки тому з ініціативи тодішнього уряду України більш 30 держав світу, включаючи США і Росію, підписали в ООН спільну заяву, присвячену пам'яті загиблих у результаті голоду. У випадку якщо новий меморіал буде створений, у Вашингтоні буде вже два українських пам'ятники. У 1964 році в центрі американської столиці за сприяння представників

української еміграції був увічнений у бронзі поет Тарас Шевченко. Восьмиметровий пам'ятник встановлено на гранітному п'єдесталі. Вага конструкції складає 45 тонн.

СБУ розсекретила документи, коли щодня помирало 25 тисяч українців

Служба безпеки України вперше оприлюднила архівні документи Головного політичного управління УРСР про голодомор 1932-33 років в Україні. Презентація електронної колекції цих документів відбулася в Києві. За словами співробітника Державного галузевого архіву СБУ Василя Даниленка, колекція складається із 130 документів - у цілому

близько 3 тис. сторінок. Начальник галузевого архіву СБУ Сергій Богунов відзначив, що всі документи із архіву СБУ, що стосуються голодомору 1932-33 років, розсекречені, і всі бажано можуть з ними ознайомитися. 31 серпня 2006 року ці матеріали розміщені на офіційному сайті СБУ ssu.gov.ua.

Ці документи розсекречувалися протягом останніх 4 років. Робота йшла як у центральному, так і в регіональних архівах СБУ. Серед них нормативні документи ГПУ УРСР, директиви, циркуляри, інструкції, що йшли з центральних органів Об'єднаного державного політичного управління, свідчення очевидців, матеріали кримінальних справ та інше. У зібранні є документи з підписами Йосипа Сталіна та інших державних і партійних високопоставлених осіб СРСР і УРСР. Голова Державного комітету архівів України Геннадій Боряк відзначив, що це видатний момент, оскільки раніше подібні документи ні в Україні, ні в країнах колишнього СРСР не оприлюднювалися.

Як відомо, 26 листопада в Україні відзначається День пам'яті жертв голодомору і політичних репресій. У XX столітті Україна пережила три голодомори: 1921-1923 роки, 1932-1933, 1946-1947, однак другий був найбільш масовим і жорстоким. За даними істориків, у 1932-33 роках жертвами голоду, що виник у результаті адміністративних заходів радянської влади, в Україні, за різними оцінками, стали від 7 до 10 млн. людей. Це означає, що в ті роки Україна не дорاهувалася від 10 до 25% свого населення, втрачаючи його по 25 тисяч осіб на день, по тисячі - щогодини, по 17 - щохвилини. Науковці дійшли висновку, що тривалість життя українців у 1933 році у чоловіків складала 7,3 роки, а в жінок - 10,9 року. Наслідки 1930-х років, на думку експертів, Україна відчуває донині.

“Оттавський Вісник”

Незалежне українське видання із столиці Канади
У “Віснику” використані матеріали українських та зарубіжних ЗМІ

Позиція авторів не завжди співпадає з позицією видавців.

Всі матеріали, реклама, оголошення - подаються мовою оригіналу

Редакція, графічний дизайн та розповсюдження:

Богдан Малина, Олег Петрів, Володимир Катрушенко, Михайло Риндзак

Телефон: (613) 843-8206, e-mail: svit200@hotmail.com

Поштова адреса: 820 Forest St., Ottawa, K2B 5P9

веб-сторінка: <http://ov.ottawa-litopys.org>

Докази навмисності організації Голодомору в Україні – як цвяхи в язик адептам СРСР в Україні і за

кордоном. Ніхто з них не може пояснити, як в Україні могла статися масова загибель людей від голоду у XX столітті, коли його (голоду) не фіксували жодні дані за всю історію країни. Про роки неврожаїв, які траплялися в нашій історії, літописи повідомляли виключно в контексті зростання цін на хліб, і ніколи – як про роки голодної смерті людей, тим більше масової.

В Україні сама природа заперечує неможливість голоду на цій землі. Ніхто з противників визначення Голодомору саме як геноциду не здатен пояснити, чому масова голодна смерть в СРСР в 1932-33 роках мала місце виключно в регіонах, населених переважно українцями. Ніхто із захисників СРСР не може пояснити, чому цілі області України, населені пункти, а також сам кордон УРСР в 1932-33 роках були оточені військовими загонами, які не випускали з цих регіонів та з України населення до інших регіонів СРСР, а також із сіл і містечок у великі міста України. Цьому є маса архівних доказів та показів досі живих свідків.

Ніхто не здатен пояснити, чому іншим регіоном, крім України, де в 1932-33 роках було застосовано збройні сили для огороження територій після вилучення харчів у населення, стала Кубань – єдиний регіон СРСР поза Україною, де на той час переважало українське населення. Ніхто не може пояснити, чому в голодні для України 1932-33 роки СРСР масово експортував зерно та інші харчові товари за кордон, у той час, коли в Україні гинули мільйони. Доказів цьому безліч за кордоном, у відкритій біржевій та урядовій статистиці.

Викликають подив спроби пояснити голод в Україні "перегинами" місцевих керівників, або незнанням вищого начальства. Такі аргументи цілковито абсурдні для такої країни, як СРСР, де про кожен "чих" своїх підданих знали НКВС і ЦК КППС. Тому протягом майже двох років мільйонами вмирати від голоду люди в Україні могли тільки за знання і схвалення цього в Москві. Спроби звалити вину за голодомор на місцевих начальників – це все одно, якби звинувачувати Російську визвольну армію Власова у всіх злочинах гітлерівського режиму на території СРСР.

Тому не випадково вже 26 країн світу, визнали цей голод геноцидом – тобто актом убивства українського народу. Слід сказати, визнали без надмірних зусиль попереднього керівництва України, яке вважало, що згадувати загиблих українців – це колоти очі Москві. Голодомор був акцією проти українських селян, саме як проти українців. Загиблих від голоду в СРСР в 1932-33 роках об'єднує те, що абсолютна більшість із них були українцями, мешканцями територій з переважно українським населенням України та Кубані. Селяни в інших регіонах СРСР в цей час не вмирили з голоду, і саме в інші, відносно ситі регіони СРСР втікали з України ті, кому вдавалося просочитися через збройні кордони.

Таких дій московського уряду не можна пояснити жодною цинічною економічною доцільністю. Річ у тім, що будь-яка держава знає, що її основна сила – в людях. Мільйони українських селян щороку продукували для радянської системи значно більше харчів, ніж обсяг, який міг урятувати їхнє життя в 32-33 роках. Найбільш вразливими до голоду завжди є діти – ті, хто завтра мали б стати продуктивним населенням і основою

Чому вбивали Україну

економічної могутності країни. Однак СРСР усе одно пішов на вбивство. Тодішній

керівник столичної (Харківської) ОГПУ сказав, що в результаті голоду "етнографічний матеріал буде змінено". Італійський консул у Харкові Сергіо Граденіго писав у послу Італії в Москві, що "наслідком теперішнього лиха в Україні буде російська колонізація цієї країни, яка призведе до зміни її етнографічного характеру.

В майбутньому і, либонь дуже близькому майбутньому, ніхто більше не говоритиме про Україну чи про український народ, а то ж і про українську проблему, бо Україна стане де факто територією з переважно російським населенням". Голодомор в часі співпав з масованим винищенням української інтелігенції. У цей час йдуть з життя всі українофонські діячі КП(б)У – Скрипник, Хвильовий тощо. Скажімо, на кінець репресій з трьох сотень українських письменників живими залишаються 36.

Визнання Голодомору актом геноциду, яке дедалі більше шириться серед держав світу, свідчить про очевидність доказів. Влаштований в Україні Голодомор стоїть поряд із фашистськими газовими камерами – і за масштабом, і за суттю. Сьогодні в багатьох європейських країнах заперечення факту Голокосту є державним злочином. Українському урядові треба добре працювати, щоб те ж саме мало місце і з визнанням українського Голодомору.

Проте є ще три питання, на які ми маємо собі відповісти. Перше: чому удар керівництва СРСР було спрямовано саме

проти українців? Відповідь на це питання не складна. Річ у тім, що саме існування України серйозно підриває імперську ідентичність Росії, завдає їй смертельного удару. Якщо Київ і майже всі найбільші міста Київської Русі – одвічно українські, то що тоді Росія?

Крім того, Україна була найбільшою іноетнічною частиною імперії, а отже, найбільш небезпечною для неї. На початку XX століття стало очевидно, що політика російського царату з асиміляції українців зазнала краху. Українське населення швидко зростало. Попри інтенсивну переселенську політику частка росіян в УРСР станом на 1926 рік становила лише 9%. Якщо враховувати всю Україну, разом із Західною, то частка росіян серед населення України не перевищувала 7%. Сільське населення України мало чіткі ознаки етнічної ідентичності, насамперед мову. Ці ознаки почали набирати виразного політичного характеру. Особливо це проявилось під час визвольних змагань 1917-23 років. Тоді позбавлені еліти, елементарної організації і зв'язку українські повстанці, за визнанням Троцького, відтягнули на себе втричі більше сил більшовиків, ніж уся Антанта.

Ще в 1922 році більшовики в Україні не контролювали навіть більшості повітових міст, а лише губернські. Війна з більшовиками тривала в Україні набагато довше, ніж в інших регіонах СРСР. Вона припинилася лише після того, як Ленін зрозумів небезпеку повстань в умовах загрози зовнішньої інтервенції, і санкціонував запровадження НЕПу і українізації. У ці роки Україна показала значну народну силу, і, треба визнати, жалюгідний інтелектуальний рівень тодішньої "еліти", її державницьких інстинктів та організаційних здібностей. Знайомий розклад, чи не так? Через цю еліту, власне, і було програно війну, з усіма наступними наслідками, включно з

"The Year 1933" Victor Symbol

Голодомором. Вороги запам'ятали силу українських повстань краще за самих українців.

Друге питання: чому більшовики не довели свою справу і не винищили українців остаточно? Відповідь на нього, вочевидь, лежить в економічній площині. На початку 1930-их років світ з усією очевидністю йшов до нової війни, а Україна без населення втрачала своє економічне значення. Тому для Кремля значно ефективніше було зламати хребет Україні та перетворити українців на генетичний матеріал, ніж фізично знищити всіх представників українського етносу. Однак, схоже, навіть після Голодомору загроза від України постійно стояла перед очима керівників імперії. Цим, власне, і можна пояснити появу відомого наказу Георгія Жукова від 1944 року про виселення всіх українців у Сибір.

Треба сказати, що масове винищення чи переселення народів – звичний метод управління східних деспотій. Так робили месопотамські царі задовго до нашої ери, так чинили монгольські завойовники в Азії. Так зробив СРСР щодо доброго десятка народів Кавказу і Криму, соціальна єдність яких виявлялася заміною на руйнування та асиміляційного впливу.

Однак, схоже, розміри українського народу допомогли нам і цього разу. Крім того, політична ефективність для СРСР масованого винищення українців не могла бути стовідсотковою, оскільки Москва не контролювала майже чверть українського населення, яке мешкало на Західній Україні, за кордонами СРСР.

Ну і третє питання – які наслідки має Голодомор для України? Дані підтверджують зв'язок між Голодомором і сучасною демографічною ситуацією в країні. На початку XX століття Україну за швидкістю зростання населення порівнювали з Китаєм. Сьогодні, після серії демографічних катастроф XX століття, Україна – номер один у світі за швидкістю зниження кількості населення.

В Україні майже не лишилося людей місцевого походження 1928-33 років народження, більшість з яких померли з голоду. Поляки абсолютно правильно пам'ятають і шанують двадцять тисяч своїх співвітчизників, яких більшовики розстріляли в Катині. Однак, в Україні протягом голодного року кожного дня була така "катинь". Такі демографічні "ями" позначаються на кількості представників наступних поколінь. У Західній Україні, яка сама чимало потерпіла внаслідок депортацій та репресій, але яку все ж оминув Голодомор, демографічна ситуація суттєво краща, ніж на решті території країни. Усе це ми маємо розуміти і пам'ятати. Лише розум і добра пам'ять можуть вберегти Україну від фатальних помилок.

Олександр Палій

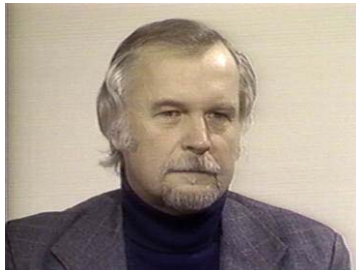
Ізраїль визнає голодомор геноцидом?

Ізраїль може стати другою після Литви країною, яка визнає сталінський голодомор актом геноциду українського народу. Таку ініціативу підтримала низка ізраїльських політиків, а Посольство України розпочало відповідні консультації на офіційному рівні, -- передає Deutsche Welle. За словами аташе Посольства України в Ізраїлі Максима Осаволюка, після відзначення 72-ї річниці голодомору посольство активізувало роз'яснювальну діяльність, щоб ознайомити якомога більше громадян і представників влади зі страшними фактами голодомору. Це повинно створити основу для визнання геноциду на офіційному рівні, -- передає проца. У посольстві відзначають збільшення поінформованості ізраїльтян про ці трагічні факти, які довгий час замочували. "Зацікавленість з боку ЗМІ цією темою свідчить про те, що ізраїльській публіці ця тема далеко небайдужа", -- зазначає Осаволюк. Віце-спікер кнесету Михайло Нудельман вважає цілком можливим визнання парламентом країни акту геноциду українців. Політик готовий особисто підтримати таку ініціативу, якщо резолюція буде максимально політикоректною. Однак, як зазначає депутат, Україні потрібно провести потужну роз'яснювальну кампанію. Але хто б в це повірив?

"Незнаний Голокост"

Проект "Оттавського Вісника" на Інтернеті

Фільм "Незнаний Голокост" (The Unknown Holocaust),

зроблений 1983 року канадським кінематографістом Тарасом Гукалом у Квебеку, Монреалі, вперше з'явився для необмеженого доступу на Інтернеті.

Минулого року "ОВ" приєднався до інформаційного проекту про Голодо-

мор (див. "Оттавський Вісник", число 7, ст. 6, <http://ov.ottawalitopys.org/docs/07ov2005.pdf>), тож цьогогоріч маємо результат! Фільм за особистою згодою його автора Тараса Гукала, є вільний для розповсюдження. З неоціненою допомогою веб-майстра "ОВ" Олега Петріва стрічку вдалося перекодувати з оригінальної версії на відео-плівці і за кілька днів поставити на Інтернет. До цього, він існував тільки на магнітних носіях і в Україні, за винятком небагатьох місць (наприклад у "Меморіалі", голова Р. Круцик) був здебільшого невідомий.

Фільм базований на інтерв'ю живих очевидців та дослідників Голодомору, зокрема, показано інтерв'ю з відомим істориком Гарвардського університету Джеймсом Мейсом, з яким автор фільму провів незлічену кількість годин. Ця маловідома документальна стрічка була першим фільмом про український Голодомор, випереджуючи навіть тепер добре відомі "Жнива розпачу" які теж створені в Канаді. Тривалість - 28 хв. У трьох мовних версіях: українській, французькій та англійській. Подивитися фільм можна тут: <http://ov.ottawalitopys.org/holodomor/> <http://www.maidan.org.ua/static/news/2006/1165192352.html> <http://www.maidan.org.ua/static/narnews/1168385284.html> <http://video.google.com/videosearch?q=holodomor&hl=en>

Джеймс Мейс (для цікавих, мати Джеймса - американська індіанка)

"ОВ" сердечно дякує веб-сторінкам альянсу "Майдан", міжнародній інформаційній мережі "Нова Хвиля", громадській ініціативі "Діжка" (<http://digka.org.ua/>) а також В'ячеславу Хаврусові та Сергію Діброву (Майдан), Дмитру Славову (НХ), Олександрі Чернишів та багатьом іншим людям, які самі відгукнулися на заклик про допомогу у розміщенні фільму на мережі та дійсно допомогли це зробити.

У "всесвітній павутині" Україна захопила 12 місце

Україна посідає 12 місце у світі за кількістю користувачів Інтернету, число яких склало 4,5 мільйонів осіб на початок 2006 року. Такі дані приведені в розповсюдженій "Доповіді про інформаційну економіку", складеній Конференцією ООН. Згідно з документом число користувачів Інтернету у світі вперше перевищило 1 млрд. Осіб. Зокрема, до початку 2006 року доступом у глобальну мережу володіли 1 млрд. 20 млн. 610 тис. Осіб. У порівнянні з попереднім роком цей показник виріс на 19,5%. У першу "трійку" країн за числом Інтернет-користувачів увійшли США – близько 200 млн., Китай – 111 млн. І Японія – 85,29 млн. Людей. У Росії число користувачів "всесвітньої павутини" на кінець 2005 року складало 21,8 млн. Осіб, збільшившись за рік на 17,8%. За цим показником Росія знаходиться на 11-му місці у світі. Слідом за нею йдуть Україна (4,5 млн.) і Білорусія (3,39 млн.).

Листи жовтябристки іздалеку

Лист перший

Оттава, жовтень-листопад 2006 р.

Опинилася я в Канаді не за своєю волею. Як правило, туди традиційно від'їжджають українці, яким нема чого втрачати в Україні. Мені було що. Тому я їхала в цю країну приблизно як декабристки за своїми чоловіками в Сибір (до речі, в шкільні роки я ідеалізувала подвиг відданих жінок-дворянок – бачите, і самій довелося побувати в їхній шкірі). Щоправда, це трохи нетолерантно порівнювати себе з декабристками, адже я їхала в холодну країну дружиною посла, однак, якщо взяти до уваги місцевий клімат, то порівняння із засланням у Сибір цілком справедливе. Саме так я прийшла до рішення назвати себе „жовтябристкою”, оскільки Канаду я виїхала в жовтні. Крім того, слово „жовтябристка” асоціюється з революціонеркою, що мені в принципі подобається.

Перед від'їздом я добре знала, що майже все населення Канади розташовалося смугою шириною приблизно 300 миль на північ від кордону зі Сполученими Штатами та ще на південному сході вздовж затоки св. Лаврентія. На решті території майже ніхто не живе. На мапах для автомобілістів навіть доріг не позначено (щоправда, може там щось і є, типу наших українських битих шляхів, – дізнаюся, напишу). Тож друзям я жартувала, що „їду к лосям і лососям”.

І, власне, я не помилилася, бо потрапила в країну, помішану на екології. До слова сказати – поки я тут – парламент постійно щодня з великою пристрасстю обговорює закон про екологію (і що його обговорювати?). Судячи з засідань парламенту, інші теми (хіба що жіночий хокей і традиційний франкофонний Квебек) їх більше не цікавлять.

Сказати, що тут дуже красиво – це нічого не сказати. Адже увесь світ дуже красивий. Однак тут є просто неперевершена кольористика, очевидно, вона має об'єктивні причини і залежить від кута падіння сонячних променів. Моя знайома, родом з України, Наташа Піоро сказала з цього приводу: „Тільки в Канаді: якщо синій колір озера, то він дійсно синій, якщо жовтий колір осіннього листя – то він справді жовтий, якщо червоний – то червоний”. Дуже влучно. Однак це стосується лише сонячної погоди.

Отже, поселилися ми в Оттаві, хто не знає, – столиці Канади. У принципі після напруженого і перевантаженого різними установами, підприємствами, людьми, бомжами, бездомними собаками і котами, транспортом Києва, – досить дивно було опинитися в маленькому тихому спокійному місті, де ніхто ніколи нікуди не поспішає і при цьому завжди всюди встигає. Машини тут їдуть чомпо по одній і тій же смузі протягом багатьох кілометрів з дитячою швидкістю, і навіть якщо є можливість обігнати машину, перейшовши на сусідню смугу, то тут цього ніхто не робить, здається, ця думка взагалі не спадає їм на думку! А як іде дощ, то рух машин уповільнюється до 20 км на год. Як сказав наш посольський водій пан Недопас (класне прізвище, правда, Ви ще не знаєте прізвище його діда – Чвертка!), дощ тут для водія – стихійне лихо.

Отже, спершу я пхикала: що це за столиця! Однак тепер я з кожним днем переконаюся: столиця має бути саме такою, як Оттава – респектабельною, чистою, просторою, розважальною і з почуттям власної гідності. Високий посадовець повинен мати можливість добратися на роботу вчасно без мигалок і без ризику

побити машину. Власне, тут я оцінила подвиг казахстанців, які перенесли свою столицю з Алмати в Астану.

Отже, в Оттаві розташований парламент, резиденція Генерал-губернатора, урядові установи, амбасади, а головне – чудові парки. Жити в Оттаві – значить жити разом з білками, зайцями, дикими качками, єнотами, сурками і бурундуками, а також зі скунсами, а трохи далі від центру міста – з оленями і лосями, тобто у злитті з природою. Ставлення до тварин тут релігійне. Це стосується як диких, так і домашніх тварин. Єноти спокійно вночі риються у смітнику, білки заглядають у спальню, бездомних собак і котів тут не існує, їх функції замінюють перераховані вище дикі тварини. Білки (в Оттаві вони чорні, рідше – сірі) перебігають через дорогу і водії поважно уступають їм дорогу, не дратуючись і не дивуючись. Взагалі, говорячи словами тітоньки Четерлей, в Бразилії живе багато диких об'язан, то в Канаді живе багато нахабних білок. А от права домашніх тварин охороняються законом. Так, так, власник тварини відповідає за свою собаку чи kota перед законом (країна для Тані Скотникової, Олі Крекотень, Галі Пагутяк). Та й тварини тут особливі. Мені сказали, що тут немає злих собак, тут взагалі заборонено розводити псів з агресивними нахилами. Чесно кажучи, агресія в Канаді взагалі вважається поганим тоном, і це,

як не дивно, стосується і собак.

Той самий Недопас розповів історію, яка трапилася з ним. Потрапили вони з попереднім послом у страшний трефік (так тут називають корки), причому в такому місці, де його ніколи не було. Коли під'їхали ближче до місця транспортної пригоди, побачили, що рух заблокувала одна машина, під якою сховалася качка з виводком каченят. Виявляється, годину тому пташина сім'я зібралася була

перейти дорогу до річечки, аж тут перелякалася руху, залізла з переляку під машину, яка якраз зупинилася на червоне світло, і засіли там. Так продовжувалося доти, поки не приїхали місцева організація порятунку тварин і не визволила качину сім'ю з-під автомобільного поневолення. Головне, що це нікого не вивело з рівноваги, навпаки, всі з розумінням терпляче чекали своєї черги у трефіку. А ми з сином Данилом спостерігали інший кумедний випадок. На вулиці розпочав гула сирена пожежної машини. Ми вийшли подивитися – що робиться, чому зупинено рух машин і із здивуванням побачили, як пожежники знімають з дерева кішку.

Власне, і вся природа тут настроєна на вічність і спокій. Нам пощастило ще до того, як облетить листя, втрапити в знаменитий парк Гатіно, розташований на протилежному боці річки Оттави, якраз навпроти столиці.

Тут варто дати певне географічне пояснення. Оттава стоїть на правому березі річки Оттава, до речі, дуже подібної до Дніпра. Столиця знаходиться в провінції Онтаріо, столицею якої є, в свою чергу, Торонто. А на протилежному – лівому березі – річки Оттави вже починається інша провінція – Квебек, столиця якої, як не дивно, не Монреаль, а однойменне містечко Квебек. Так от: на лівому березі Оттави, в провінції Квебек знаходиться парк. А парки в Канаді – великі і малі – це ліси або гаї. Парк Гатіно – це практично заповідник, де дозволяється гуляти людям. Саме для цього тут прокладені пішохідні стежинки з дерев'яними містками, велосипедні доріжки, стоянки для машин, смітники. На вихідні тут бувають тисячі канадців, однак жодного папірця я тут не побачила.

Особливо гарні тут озера. Їх безліч. Великі, малі, сині (по-справжньому, а не образно сині), чорні, сірі, бірюзові, зелені. Однак деякі з них – просто шалено красиві. Перше озеро, яке я

побачила – Пінк. Воно не рожеве, а назване за прізвиськом першої родини англійців, які купили тут землю і право рубати ліс. Озеро завдяки мікроорганізмам, які живуть у ньому, протягом року міняє свій колір. Крім того, воно розташоване чи то в яру чи то в ущелині – поміж схилами гір, вкритими жовтими, червоними і зеленими кучугурами дерев. Тиша, спокій, відчуття вічного тільки чекаєш, що от-от впливе на пірозі самотній Чингачгук чи останній з племені могікан.

Потім на шляху було ще одне озеро-бобрівник, маленьке, без назви. Бобрівники можна пізнати відразу – чорна стояча (і здається, навіть тягуча) вода, чорні дерева, які стоять, як хрести на цвинтарі, чорні повалені дерева, неначе на згарищі села... І все це роблять милі тваринки з хвостами, подібними на скейт-борди і лискучою шерстю. Покійний дід Іван, батько мого чоловіка, царство йому небесне, пошив у шістдесятих роках ХХ ст. пальто із справжнього сукна з бобровим коміром і боброву шапку до нього. І до самої смерті він пишався цим багатством і весь час переконував свого сина, мого чоловіка, вдягнути і носити його. Так от, який ти бобер! Господар водяного цвинтаря для дерев! Думаю, носити хутро бобра – енергетично неправильно. Потрапили ми також на озеро Мічі. Напевно, тут проживало те ж саме плем'я, що й на озері Мічиган, – мічі. За канадськими мірками, озеро невеличке, однак машиною вздовж одного берега треба їхати не менше півгодини. По берегу та над дорогою розташовані котеджі, звичайно, є і дороги, однак більшою мірою прості, невибагливі, побудовані тільки для того, щоб спілкуватися з природою. В цьому суть канадської ментальності. Всі перед природою рівні. У Канаді не можна вживати слово „еліта“, це образливо для решти суспільства. Тут усі рівні. Не на словах, а в поведінкових моделях. Виділятися тут – також ознака поганого тону. На протилежному боці озера Мічі – також де-не-де є будиночки, проте до них можна дістатися тільки водою, дороги там немає. Уявляєте, в країні великої сімки-вісімки – немає доріг до житла! Це не від бідності, а від особливого ставлення до дикої природи. Незайманість природи – це один із екологічних принципів канадців.

До речі, цікаве ставлення канадців до лісів і парків, тут панують свої уявлення про екологію. Зокрема, якщо в парку чи лісі падає дерево – його не прибирають. Тут вважається: якщо воно щось взяло з землі, воно має туди все повернути, тому, впавши, лежить, поки не струхлявіє. Це, на перший погляд дещо дивує, але потім бачиш, що в цьому є якась індійська мудрість.

А от газон перед домом і внутрішній садочок – це вже інша культура. Газон тут, як і в Британії – річ сакральна. Мати непідстрижений газон перед будинком – також моветон, тобто поганий тон (оскільки країна тут двомовна, то дозволяю собі вживати і французькі словечка). Однак про це ще пізніше, канадський газон заслуговує на спеціальний лист. І ще одна екологічна деталь. Дуже дивно в осінню пору не відчувати запах спаленого листа. Це не значить, що його тут не прибирають. Навпаки. Це священний обов'язок кожного власника приватного будиночку. Проте листя складають у спеціальні паперові мішки метром заввишки, відвозять на спеціальну фабрику, де з нього роблять борошно для свійських тварин. Є ще один спосіб знищувати листя, до якого я маю особливу неприязнь. Поряд з резиденцією українського посла стоїть резиденція мексиканського. Українці, як і годиться, регулярно прибирають листя зі своєї ділянки і свого газону, а мексиканці, як і годиться мексиканцям, дочекалася, поки не впаде все листя з дерев, а вже потім у двір вийшов мексиканець, вдягнений, як на північному полюсі, і став електровіником здувати листя на одну купу. Причому частина мексиканського листя летіла на український газон. Але це ще не все. Потім він перемолов це листя на муку і абсолютно не мучаючись докорома сумління, розвіяв цей попіл по всій території не лише свого, а й української резиденції. Може, навіть це добре, що листя не палять! Так мене не відвідує почуття ностальгії. Так що: „Здрастуй, Канадо!“

КРАЇНА УКРАЇНА

Українські геї хочуть одружуватися

Керівники громадських і благодійних організацій геїв і лесбійок України звернулися до Президента, прем'єр-міністра України та голови Верховної Ради з пропозицією легалізувати в Україні одностатеві шлюби. Високопосадовці ж переадресували

лист у Міністерство України з питань сім'ї, молоді та спорту. І... міністерство задумалося: а може, і справді варто? Принаймні заступник міністра Тетяна Кондратюк у листі-відповіді запропонувала винести це питання на громадські слухання. На думку пані

Кондратюк, перед Україною стоїть завдання розробити „державне ставлення до реально існуючих різних форм подружнього життя“. „Потрібно враховувати необхідність легалізації одностатевих шлюбів, зважаючи на міжнародні документи, в яких із визнанням таких шлюбів пов'язується входження в європейське суспільство“, – говорить заступник міністра.

Зрештою, легалізація одностатевих шлюбів у Європі й у світі – річ не нова. Зокрема, одностатеві сім'ї нині законно існують у Швеції, Голландії, Бельгії, Іспанії, Швейцарії, Данії, Канаді, деяких штатах США. Проте чи готове до такого нововведення українське суспільство, де, за твердженнями фахівців, сильніше, ніж на Заході, розвинуте традиційне сприйняття родини? Ймовірно, саме через це Кондратюк пропонує винести питання на суспільний розгляд: „Для повного та глибокого вивчення громадської думки стосовно визнання в Україні законності одностатевих шлюбів і легалізації партнерства для людей гомосексуальної орієнтації вважаємо за необхідність винести ці питання на громадські слухання“.

Як виглядатимуть ці слухання і чи дійсно в Україні можна узаконити одностатеві шлюби? „Насправді йдеться не про прийняття якогось нормативного акта. Тим паче, що це має робити Верховна Рада, а не виконавчі органи, – розповіла представник прес-служби міністерства. – Ми просто відповіли на звернення організацій геїв і лесбійок, зазначивши, що їхню проблему має обговорити суспільство. Тему мають висвітлювати ЗМІ, повинні відбутися певні громадські дискусії. Лише таким чином ми можемо з'ясувати, чи готові українці до такого рішення. Проте, ймовірно, суперечки триватимуть роками“. *Наталія Вихопень, Леся Олендій*

Пасічник нагородив доярок

Український Президент ошчасливив двох мешканок Рівненщини. За значні трудові здобутки В. Ющенко нагородив високими державними нагородами тамтешніх доярок. „За вагомий особистий внесок у розвиток агропромислового комплексу України, досягнення високих показників у виробництві та переробці сільгосппродукції, багаторічну сумлінну працю та з нагоди Дня працівників сільського господарства“ орден княгині Ольги III ступеня отримує оператор машинного доїння фермерського господарства ім. Т. Шевченка Здолбунівського району Олена Супрун. Окрім того, як повідомляє офіційний сайт глави держави, доярці приватного сільськогосподарського підприємства „Розвазьке“ Острозького району Галини Острооголової присвоєно медаль „За працю і звитягу“.

Голодомор – це не тільки 7 мільйонів життів, а й 66 тонн золота, 1439 тонн срібла, діаманти, антикваріат.

Офіційні "міроприємства"-заходи по вшануванню жертв голодоморів і репресій уже пройшли. Похвалимо цілком щиро Віктора Ющенка за волю до правди і рішучість щодо тих, хто, "може не зрозуміє". Так би частіше і раніше. Саме цьогорічні такі заходи, здається, були найбільш переконливими і, можливо, навіть переломними в українській суспільній свідомості щодо осягнення масштабів, причин і наслідків того вселенського армагедону, який зійшов на нашу землю у 1932-33 рр.

Але: про що б люди не говорили, вони говорять про гроші, - гласить правило Мерфі. Очевидно, хіба-що лиш страхіття голодомору здатні суперечити цій істині. Бо дійсно, - ніхто ще не сказав нам і всьому світові: голодомор 1932-33 рр. був не тільки найбільшим в історії геноцидом, а й наймасштабнішим і найефективнішим грабунком людей. Такою-собі золотозаготівлею, золотом лихоманкою по-комуністичному. Де жертви самі дістають зі схованок і несуть завойовникам свої родові скарби. Лиш би відстрочити голодну смерть. А, може, й вижити.

Зізнаємося, що і авторам статті ця думка явилася не відразу. Просто один з них у телефонній розмові з матір'ю запитав, - а як вона і родина тоді врятувалися. З'ясувалося, - тільки завдяки 7 масивним золотим виробам рідкісної цінності і проби (999), які ще за царату подарував дід – дворянин Кириченко, капітан корабля далекосхідного флоту.

Здавши цю пам'ять про батька (і неабиякий капітал!) у лавку торгзину, бабуса врятувала родину і багатьох мешканців села Монастирище Ічнянського району Чернігівської області. Решта села вимерло. Запитання виникло автоматично: а скільки ж всього капіталу мігла комуноімперський голодомор вимела з України? Переривши кілька бібліотек і набриднувши декільком професорам, ми можемо назвати деякі деталі.

Торгзіни (в деяких джерелах – торгсини, від словосполучення "торговля с иностранцами") під час голодомору стали єдиною мережею державної торгівлі, де населення могло купити деякі найнеобхідніші продукти харчування. Але тільки за дорогоцінні метали або валюту. Формально ця всесоюзна контора виникла влітку 1930 р. при Наркоматі зовнішньої торгівлі. Але в Україні магазини торгзину активно почали працювати з січня 1932 р., і на практиці - не з іноземцями, а з голодуючими селянами. Постанову "Про утворення Всеукраїнської контори торгзину" Українська економічна нарада при РНК УСРР прийняла 29.06 1932 р. Експерти НК РСІ, зокрема, вказували, що "мобілізація внутрі країни ефективної валюти відіграє колосальну роль...", що "побутове золото...необхідно зібрати за допомогою системи "торгзину" і направити на службу інтересам пролетарської держави".

Чи випадкові ці дати і директиви? Ми співставили по часу і змісту різні постанови та інші документи щодо організації-розширення мережі торгзину в Україні з постановами партії щодо організації геноциду голодом (про посилення хлібозаготівель, про "три колоски", про недопущення будь-якої торгівлі продуктами в селах, про боротьбу з "саботажниками" і т. д.). І вжахнулися: ці документи виходили та діяли абсолютно узгоджено і синхронно! За принципом: 1) партія забирає в українського селянина весь хліб; 2) торгзін забирає в нього все золото і гроші! Далі, аналіз власне організації роботи партії і торгзину додав ще пункт 3): але зробіть все так, щоб хохли все-одно не вижили.

В обмін на обрядове золото селяни отримували товарні ордери (бони), з 1933-го р. – так звані заборні книжки, які вже потім отоварювали на продукти. Цей процес затягувався нерідко до двох місяців і отоварювати бони чи заборні книжки вже було нікому. Існувала навіть таємна інструкція: "не давати обіцянок покупцям на швидке одержання продуктів". Очевидці свідчать, що випадки смертей голодуючих прямо у кілометрових чергах за хлібом або й відразу після отоварення були масовими.

Послухаємо їх: Ніна Перепада: - Кожного ранку, будучи семирічним хлопчиком, Юрій Перепада спостерігав таку картину: по Хрещатику кілька разів на ранок їздили вози, запряжені кінями; в них було по чоловіку, а двоє йшли пішки. Завдання їх полягало в тому, що вони ... повинні були очищати вулицю від трупів, або ще живих людей, що дуже близькі до цього стану. Двоє піднімали трупи і клали їх у віз, накриваючи рогожею. Діти й дорослі проходили по вулиці у своїх справах, просто оминаючи ще не підібрані трупи. Розповідали, що тіла звозили у 3-й корпус "Октябської" лікарні... складали ярусами, а звідти у такому стані везли на Байкове кладовище, де кидали в ями і посипали хлоркою.

Він пам'ятає, що у будинку на вулиці Пушкінській (№6 чи №8) був комерційний хлібний магазин, де хліб був за дуже високою ціною, проте черга коло нього тягнулась аж до і через вулицю Прорізну. Часто люди помирали, просто стоячи в черзі за хлібом. (Український голокост 1932-33: Свідчення тих, хто вижив. – Том 2)

Галина Назаренко: - Звечора займали чергу на хліб-кирпичик, який був, як тирса. Вистоювали цілу ніч, а вранці формували десятки, по 10 людей пускали в магазин. В цій десятці один за одного тримались, щоб, не дай Боже, хтось не втулився зі сторони. Мені часто приходилось бути в таких чергах.

Золоті каблучки мами і батька з весілля мама здала в "Торгсин", за що отримала кілька кілограмів борошна і варила нам галушки. (Український голокост 1932-33: Свідчення тих, хто вижив: У трьох томах. / за ред. О. Ю. Мицика. – Том 2. – Київ: Вид. дім "Києво-могилянська академія", 2004).

Андрій Опанасенко: - В Києві бачив я конаючих мешканців навколишніх сіл, коли можна так назвати тих знедолених істот, що втратили від голоду людську подобу. Вони вже нічого не просили, а сиділи або лежали опухлими колодами під стінами будинків на Верхньому і Нижньому Валі на Подолі. Померлих звозили до Бабиного яру і там ховали. Привозили й напівживих, що вже там помирали. (Газета "Вечірній Київ", листопад 1998.)

Федір Довгодько: - Ми кололи лід на Дніпрі. Проїжджаючи набережною в бік Подолу, люди спостерігали страшну картину - на березі лежали десятки, сотні трупів. Багато людей падало прямо в нас на очі. Ніхто їх не забирав. (Голод-геноцид 1933 року в Україні... Млжар. Наук.-теорет. Конференція.. Мат.-лі. - Київ, Нью-Йорк, 2000.)

Лідія Кузнецова: - Очень хорошо мне запомнились очереди за хлебом. Иногда они тянулись до нескольких километров. Ещё солнце не встало, а очереди уже стояли. Те, кто занимал очередь ни свет ни заря, мог ли получить эти маленькие кусочки хлеба только поздно вечером. В основном приезжал люд из сёл... Помню, как люди из села получали этот кусочек хлеба, садились в уголок и умирали прямо там, на улице. (Український голокост 1932-33: Свідчення тих, хто вижив. – Том 2)

Часто біля магазинів торгзину на голодних селян чатували співробітники ГПУ, які заарештовували "золотовалютників", позбавляючи купленого хліба. Або й взагалі, людей просто гнали "в шию" чи закривали – для більшої гарантії їх кінця.

Галина Афанасьєва: — Я добре пам'ятаю, як уже восени 1932 року Київ був наповнений голодними й опухлими селянами, які свої нехитрі пожитки намагалися обміняти на хліб чи інші харчі. Особливо великий наплив голодуючих селян виник навесні 1933 року. Опухлими людьми й живими скелетами були заповнені всі сквери та вулиці міста. Пам'ятаю, особливо багато таких живих трупів було на Подолі, на вулицях Верхній та Нижній Вал, де було багато широких лав, на яких юрмилися сотні цих нещасних. Там вони сиділи, лежали й помирали.

Кожного ранку вулицями міста їздили підводи, на яких разом із візником був спеціальний підбирач трупів. Разом із ними, хто вже віддав Богу душу, підбирали й живих, в яких ще теплилося життя. Мертвих і ще живих звозили до церкви на Хоревій вулиці і там складавали нещасних. Навколо цієї церкви вирили

широкий і глибокий рів, в який періодично скидали трупи, якими наповнювалася церква...

На вулиці Верхній Вал у ті роки був хлібний магазин, в якому продавали хліб за комерційною ціною... На руки продавали лише по 1 кг. Оскільки хліба для киян за картками було недосить, за комерційним хлібом утворювались величезні черги ще звечора. Міліція розганяла черги й обезсилених від голоду людей заганяла в церкву і там залишала. Там вони й конали...

В одну з таких міліцейських облав потрапила і моя мати Уляна Хоменчук, яку також міліція замкнула в церкві. Через дві доби відкрили церкву для звільнення від чергової партії трупів і поповнення новими жертвами. Але мати ще була живою і врятувалася від цього сатанинського конвеєру смерті. У нашій родині опухлих не було, тому що ми жили на Трухановім Острові і вся сім'я заготовляла дрова, які човнами переправляли через Дніпро і продавали на базарах. Крім того, наша сім'я мала деякі золоті речі, які дісталися матері у спадок... Ці коштовності з охотою приймали торгаші в обмін на продукти... В "торгсинах" було вдосталь борошна, сала, меду, ковбас, консервів... В обмін на золоті прикраси ми отримували найдешевше кукурудзяне борошно, з якого мати випікала пиріжки й продавала їх на ринку, щоб прогодувати сім'ю. Так "крутилися" всі кияни, щоб не вмерти з голоду (Газета "Самостійна Україна", жовтень 1999.)

Та найбільше сприяв смертності селян, навіть "ошасливлених" торгшином, так званий "припек" - офіційно дозволений прибуток скупщика торгшину, тобто різниця між вагою золота, прийнятою від населення, та зданою у банк. Дуже часто приймали золото за однією масою і пробою, а платили і записували до реєстраційних актів зовсім інші.

"Припек" сягав кількох кілограмів, і за кожним грамом викраденого селянського золота було чиесь життя. Крім "припеків", отримуючи великі зарплати та продпайки, працівники торгшину все-одно займалися шахрайством, спекуляціями. Система торгшину платила громадянам значно менше за їхнє золото, ніж воно купувало на світових біржах.

Погоджуємося з д. і. н. В. Марочком щодо ще одного аспекту цих злочинних дій: побутове золото, яке ще називали "золотобрухтом", було особливо небезпечною цінністю, тому що його обрядово-побутовий зміст торкався святого: сімейних реліквій, нагрудних хрестів, весільних заручин, хрещення, їх оберігали, передавали від покоління до покоління, еднаючи роди в націю та примножуючи духовність.

На жовтень 1933 р. в Україні діяло 263 магазини торгшину, кожен з яких мав мережу приймальних пунктів, лавок, відділень з осередками. Найбільше таких магазинів було в Київській обл. - 58, найменше - в Донецькій обл. (11) та Молдавській АСРР (5). На цю мережу покладали конкретні завдання по вилученню у населення золота, валюти та інших коштовностей, які не виконувалися через надмірність.

Масштаби "золотої лихоманки" по-більшовицьки відповідали "графікам" геноциду: якщо в 1931 році через систему торгшину до казни надійшло 6 млн., у 1932 р. - близько 50 млн., то у 1933 р. - 107 млн. валютних карбованців. З них 75,2% становили дорогоцінні метали - золото, срібло, платина. Так званий "золотобрухт" становив 38%, монети царського карбування -18% від загальної суми валютних надходжень. Якщо в 1932 році торгшін УСРР "заготовив" 21 тону золота (26,8 млн. крб.) та 18,5 тонн срібла (0,3 млн. крб.) від населення, то у 1933 р. - 44,9 тонн золота (58 млн. крб.) і 1420,5 тону срібла (22,9 млн. крб.).

Особливо не вигідно було здавати срібло. Ціна на нього порівняно з дореволюційними роками впала втричі. За 1 г срібла селянам давали 1 крб. 25 коп., тоді як на Нью-Йоркській біржі - 1 крб. 80 коп. Від такої "дельти" прибутки партії були колосальні. Скупку діамантів уряд дозволив восени 1933 р., коли надходження золота до магазинів торгшину значно впало (все здали, та й нікому вже було здавати). В Україні діяв лише один пункт - у Харкові. За один карат діаманту з дефектами

торгшівовські "фахівці" пропонували 12 крб., а за чисті - 260 крб. Згадаєтеся, чому і для чого зробили таку велику різницю? Тільки за чотири місяці діамантових операцій торгшін зібрав діамантів на 600 тис. крб. В 1932-33 р. за кордон відправили також різного антикваріату (твори мистецтва, старовинні коштовності) на суму 5,8 млн. інвалютних крб.

Торгшін не була єдиною машиною по забору цінностей у конаючого населення. Навряд чи хтось підрахує колись масштаби забраного у людей добра на нелегальних стихійних ринках, де ціни на хліб були в десятки разів вищі, ніж навіть у торгшинах. Чи просто пограбованого золота, яке владні рекетири викастовували в беззахисних селян-одноосібників. Типовий такий випадок описав інвалід війни Олексій Різник у статті "Золото для диктатури пролетаріату" ("Україна молода", 23.11.06, с. 11):

"В 1931-32 рр. було розгорнуто широкомасштабну державну операцію щодо господарів... Їх групами возили до Вінниці в тюрму. Забрали і мого батька... Коли їх привезли в тюрму, кожному назвали суму викупу свободи в золотих рублях... Заходили міліціонери в камеру, хапали за волосся заручників, які стояли поруч, і стукали головою об голову, вигукуючи: «О, дзвенить золото!» Відібраних забирали на тортури, били, ламали пальці, затискуючи дверима... доки людина не назве суму золота, що влаштувала катів... Брат сказав, що залишилось 35 (золотих - авт.) рублів. Міліціонери з радістю забрали ці гроші і відпустили батька".

Втомилися від цифр? Тоді на завершення дамо слово ще одному свідкові: Довгожителька Микал із села Пухівка на Броварщині: - Була весна 1933 року. Мені йшов вісімнадцятий рік, навчалася у Київському педтехникумі. Набір до техникуму був 99 чоловік, а закінчило тільки 33. А де ж 66? Померли, а хто пішов світ за очі. Ось іде урок математики, а Сахно Володя після нічної зміни на заводі "Укркабель" спить вічним сном на столі. Винесли ми його і поховали на Лук'янівському кладовищі. І так ішов день за днем. Харчувались у студентській їдальні на вулиці Дикій, там готували якийсь суп — одна горошина в тарілці, а решта вода... Давали нам по 150 грамів хліба на день. Одержавши ту картонку з талонами і молиш Бога, аби ніхто її не вкрав або не загубити. Підеш у магазин, візьмеш свою пайку, вкусиш і нема, наче й не їла.

Один епізод залишився на все життя у моїй пам'яті. Був урок воєнізації... — тактичні заняття... за містом, біля Лук'янівського кладовища. Сили не було, а командир заставляє бігати, і нас троє не побігло, а відійшли вбік... Був з нами хлопець з дитячого будинку — Костя. Ми його чекаємо, а він не йде. Підійшли до нього і вжахнулись... Він сидів біля ями, у якій було повно мертвих тілечок дітей. Вони всі лежали в безладі: того рука, того нога, того весь тулуб показував, що їх звалили з підводи. Таких було сім могил... Це робилося вночі - привезуть, скинуть - і поїхали далі по людські душі.

Нас покликали воєнрук. А ми тремтіли й плакали, а особливо той хлопець з дитбудинку. Він сказав: "І мене жде така доля..." (33-й: голод: Народна Кн. — Меморіал. /Упор. Л.Коваленко, В.Маняк. Київ, 1991р.)

Якщо співвіднести число жертв українського голодомору із сріблом-злотом, викачаним імперським комунізмом з України в той час, вийде десь 5 інвалютних карбованців. Або 12 кг борошна. Така була ціна життя, вірніше, страшної смерті одного українця.

Якщо поділити ці майже 66 тонн золотих виробів і 1439 тонн срібних на нас суших, - вийде близько півтора грама золота і 31 грам срібла... До чого це? Та так, кожен подумає про своє.

Чи є ще місяця для могил на цвинтарі розстріляних ілюзій?

Олег Надоша, Володимир Гонський

Автори висловлюють подяку за допомогу при підготовці цієї статті доктору історичних наук В. Марочку, киевознавцю С. Вакулишину, кандидату біологічних наук Н. Суходольській, керівнику Київського "Меморіалу" ім. В. Стуса Р. Круцику та іншим небайдужим людям.

На "язике радних берьоз"

Слова пісні „Товариш Сталин, вы большой ученый, в языкознании знаете вы толк» знайшли своє вдячне втілення в особі Лукашенка. Колишній голова колгоспу вирішив взятися за білоруську мову і виправити усе, що на його простий мужицький розум недосконале, а точніше віддаляє її від російської.

Здавалося б, і чого то мене занесло аж у Білорусію, де бідоласна білоруська мова уже ледве дихає на ладан? А це я уявив собі усі наступні кроки нашого донецького уряду. Спочатку з „Універсалу” зникло слово „єдина” стосовно державної мови, а тепер уже наш універсальний Дон і не криється, що не за горами той історичний момент, коли російська мова стане другою державною. І всі ж ми розуміємо, що другою вона точно таки не буде, бо коли усі перші мужі глоголять на общепонятном, то й бути їй першою.

А там наш учений карась і за українську граматику візьметься, а то какаєся вона дуже сложна, і слов у ній стільки, що друг Азаров – ну ніяк. А про Рината і говорити нема шо. Досить, шо він уже крім родного язика рускій язык виучив. От ще тільки трішки зачекати, коли у них конституційна більшість набереться, і піде діло, як маслу. А більшість буде зростати прямо пропорційно до грошової маси, яка буде вливатися у зал засідань ВР.

Президент тим часом на бадьорі заяви Дона товче воду в ступі, переконуючи нас у тому, що українська мова, як державна, альтернатив не має. Шкода тільки, що від цих замовлянь нічого у повітрі не міняється. А Президент, випустивши джина на волю, уже не в стані щонебудь змінити. Джин тихою сапою робить усе за планом і від своїх обіцянок перед електоратом не відмовляється.

І тут мене гризе одна річ. Я не дивуюся тим масам, які ми звикли називати електоратом і які у своїй переважачій більшості не читають демократичної преси, не мають доступу в Інтернет і володіють дійсними фактами, а не фантазіями. Я дивуюся тим дописувачам різноманітних сайтів, які твердять про якісь утиски для росіян, або про те, що є якась окрема „рускоязычна” культура і її, мовляв, теж треба плекати. Зрештою, про цю містичну „рускоязычну” культуру чули ми і з вуст Азарова, і з вуст Ганни Стеців, і з вуст Чорновола і навіть щось подібне намагався проп'ямати Янукович.

На жаль, фактів на підтвердження її існування ніхто з них так і не навів. А шкода. Я хотів би почути, наприклад, що представляє собою російськомовна українська література. Досі я знав тільки про авторів легкого жанру – детективу і фантастики. Правда, російські видавці чомусь майже кожного автора з України відразу змушують взяти російський псевдонім, а події твору конче перенести на терени Росії. Так що говорити про причетність цих авторів до української культури якось не випадає.

А от скажіть мені, російськомовні друзі, де ваші андруховичі, забужки, жадани, дереші, прохаськи, іздрики і т. д.? Я називаю тут лише тих україномовних авторів, яких перекладають на Заході та, зрештою, і в Японії та в Росії. А що знає світ про українську російськомовну літературу? Нічого. Можливо, тому, що російськомовні регіони – це щось на зразок Спарти, яка не дала жодного філософа чи літератора, але давала добрих вояків та спортсменів. Там ніхто не зацікавлений у розвитку культури. І

ваш улюбленець Ахметов, святкуючи ювілей „Шахтаря”, не пошкодував двох мільйонів доларів на російських співаків, не запросивши жодного українського. Хоча у нас теж є співаки, що співають на „язике радних берьоз”. Чи знають про цей цікавий факт шахтарі? Сумніваюся. Але ви, сумлінні опрачі Інтернету, про це мусити знати. Чому ж не обурюєтесь?

Якщо російська імперська культура була справді великою потугою і мала кого протиставити усім нашим кобзарям і каменярам, то сучасна російськомовна культура України – це тільки фантом, тополиний пух. У минулому можна знайти зо два-три десятки відомих російських письменників, які певний час жили й творили в Україні, але ж вони не позиціонували себе як українські письменники і завжди належали російській літературі. Навіть улюблена поетеса Януковича тільки народилася в Одесі і ніколи з Україною себе не пов'язувала. Регіональні клікуші полюбують тицяти

прихильникам єдиної державної мови у приклад двомовну Фінляндію і чотиримовну Швейцарію. Але є одна суттєва різниця між тим, що існує у цих країнах, і тим, що хочуть насадити у нас. Шведські митці Фінляндії не належать шведському мистецтву, а франкомовні та німецькомовні швейцарські письменники не належать французькій та німецькій літературі. І якщо, скажімо, женевський банк на святкування свого ювілею запросив винятково французьких артистів, то був би неабиякий скандал. А якщо певна група пікетува-

льників у Цюриху стояла під німецькими прапорами, то їх би арештували. У Швейцарії живуть не німці, французи та італійці, а швейцарці німецького, французького та італійського походження. Чи можна щось подібне сказати про росіян в Україні? Чи є вони українцями російського походження? Здебільшого ні. Українці російського походження не мали б носити портретів царя і Сталіна, вимахувати російськими прапорами і закликати „назад в СССР”.

Нічого подібного не дозволяють собі ані багатомовні громадяни Швейцарії, ані шведськомовні громадяни Фінляндії. Тому кількість державних мов не є для них небезпечною. У жодній європейській країні не було президента, чия б жінка розмовляла винятково іноземною мовою. А в нас був. У нас майже весь штат Кабінету міністрів розмовляє недержавною мовою. Подібного аналогу ніде у світі не знайдете. Я вже не кажу про судимості й інші делікатні речі.

На жаль, ані татарин Ахметов, ні росіяни Азаров і Ключев, ні Янукович, чие національне походження досить туманне, не є патріотами України. У них зовсім інші культурні запити і цінності, аніж у представників меншини будь-якої європейської країни. Це малоосвічена, безкультурна і позбавлена традицій орда варварів, яка цінить лише спорт, російські серіали про бандюків і пісенні вернісажі кобзонів і табачників. То чому дивуватися, що Ахметов перетворив донецький ботанічний сад на свою резиденцію? Гуни теж у церквах конюшні влаштували. Пальма Мерцалова – для варварів вершина мистецтва. І цю залізку вони готові розтицькати геть по всіх містах і селах України й бажано на місці усіх інших пам'яток.

Уже зараз найгучніший рупор „рускоязычних” мадам Вітренко волає про те, що пора усі пам'ятники зрадникам Мазепі, Чорноволу і героям Круг звезти на смітник. Якщо

Чорновіл зрадив СССР, то Мазепа і герої Крут є зрадниками для Вітренко тому, що зрадили не Україну, а... Росію! Правда, тут неістова Наташа передала куті меду, бо герої Крут полягли, захищаючи Київ від банд Муравйова. І спеціально для російськомовних нагадаю, що більшовики тоді розстріляли у Києві, окрім українських патріотів, чотири тисячі російських офіцерів. Цікаво, якими словами вона б назвала російських генералів Юнакова, Алмазова, Дельвіга, Іванова, Грекова, які перейшли на бік армії Української Народної Республіки і боролися проти більшовицької навали? Ось ці росіяни, генерали царської армії, зуміли стати УКРАЇНЦЯМИ, а представники донецького клану ніколи ними не стануть. Чому? Та тому, що названі генерали були представниками великої російської культури. Цього не можна чекати від представників безкультур'я.

Наївний Ющенко, намагаючись прихилити донецьке серце Януковича до українства, усіляко намагається його втягнути у різні національні святкування, як от організоване покладання свічок до пам'ятника голодомору. Ви бачили з якою страдницькою міною на обличчі ніс свою свічку прем'єр? Збоку глянувши, можна було подумати, що то він і був причиною голодомору.

Можливо, Президент на цьому не зупиниться, а спробує задемонструвати прем'єрові свої унікальні трипільські черепки, а, може, ще й гопака станцює: „Дивись, Вітя, це ж наше! Українське! Ану, Катрусю, неси ще вареників! У трипільській макітрі неси! Та шкварок, шкварок побільше! Плюнь, Вітя, на пельмені, біліни і магушку Расаю, бо сало – це наше усе. Стань, Вітя, українцем і полюблю я тебе, як брата”.

„А на фіга?” – питає Вітя.

„А інакше ж не полюблю!”

„Ну й плевать. Скільки там тобі ще лишилося до конституційної більшості?”

І не знайде Президент, що відповісти.

Юз'є ОБСЕРВАТОР

Незабаром росіянам розкажуть, як невдячні українці гноблять їх мову

Знімальна група інформаційної програми "Час" російського телевізійного каналу "Перший канал" має намір вивчити ситуацію з функціонуванням російської мови в Івано-Франківську. Журналісти планують зустрітися з депутатами попереднього скликання Івано-Франківської міськради, які ухвалили 9 червня 2004 року програму функціонування української мови у місті на 2004-2007 роки. МЗС Росії виступило із заявою про те, що Москва не має наміру більше ігнорувати випадки дискримінації російської мови в Україні. "Але особливо не дають спокою російській мові місцева влада деяких західних регіонів України. "Закручування гайок" щодо російської мови торкається тут не тільки традиційної сфери офіційного спілкування, але й побутового", - йдеться в документі. У ньому відзначається, що так, наприклад, в Івано-Франківську, відповідно до виданого міською владою розпорядження, відтепер заборонено говорити російською

мовою на всій території навчальних закладів, не дозволяється проводити масові заходи російською мовою і навіть розклеювати оголошення російською мовою у громадських місцях.

Як відомо, живих і гострих інтерв'ю українським мас-медіа Янукович не дає уже багато років – замість цього він, наприклад, на правах реклами розміщує у різних виданнях підготовлені його піар-службою тексти. Але цього разу, відзначаючи свої сто днів перебування при владі, замість робіт відповідав лояльний до нього газеті "2000" сам Янукович. І його фрази, сказані на питання про підготовку нового Майдану, мають особливу цінність – вони сказані

Януковичем щиро. І тому є ще більш небезпечними. "Загалом-то я нікому б не радив гратися з цими справами (організацією вуличних протестів проти Януковича). Нікому. Навіть найсміливішим не радив би з цим жартувати. Тому що відповідь може для них бути несподіваною. Адже ми вже не ті, що були в 2004 році. Вже усі надивилися на те, що за минулий дворічний період часу було зроблено? Я не буду коментувати. Але хочу сказати тільки одне. Усі, хто заважає якимсь чином роботі уряду, повинні розуміти: вони фактично заважають українському народові спокійно і стабільно жити. І заважають розвивати країну. Про це вони повинні знати. І я не раджу нікому заважати нам. Розумієте? Ми готові співпрацювати з ким завгодно — з опозицією, з союзниками, поєднувати людей. Готові слухати критику і нормально до цього ставитися. **Але заважати нам працювати — нікому не раджу**". Ось так сказав Янукович.

Українська радіопрограма в Оттаві

П'ятниця з 10:00 до 11:00 вечора та субота з 8:00 до 9:00 ранку

А також на Інтернет-сторінці:
www.chinradio.com

Українська музика, інтерв'ю з цікавими людьми, різні події та новини для громади

Український рахунок за Голодомор

Не секрет, що в Росії існує перелік “гуманітарних” питань, які час від часу “піднімаються на щит”, коли необхідно загострити українсько - російські взаємини. Донедавна до найгостріших належали: питання про надання російській мові статусу державної на території України та недопущення державного визнання боротьби ОУН і УПА. Віднедавна додалося ще одне: Російська Федерація на офіційному рівні заявила про свою незгоду із намірами української влади визнати Голодомор 1932-1933 років геноцидом української нації.

Зокрема із відповідною заявою вступило Міністерство закордонних справ Росії. Суть чергового “протесту” Кремля зводиться до двох тверджень: по-перше, Росія заперечує проти визнання Голодомору геноцидом українського народу; по-друге, як стверджується у заяві, “Голодомор навряд чи коректно розглядати лише стосовно до України, оскільки мова йде про похмуру сторінку в нашій загальній історії. Жертвами політики тих років стали громадяни багатьох республік колишнього СРСР”. Характерно, що тема українського Голодомору стала предметом перемовин, які нещодавно відбулися у Києві за участю російського міністра закордонних справ Сергія Лаврова. Так, у ході зустрічі з головою Верховної Ради Олександром Морозом пан Лавров констатував, що у стосунках між двома державами існують дві гострі проблеми: Голодомору і взаємного використання мов. Ця ж тема піднімалася під час зустрічі російського міністра із Президентом Віктором Ющенком. На брифінгу для журналістів радник глави держави Сергій Чалий повідомив, що російський гість заявив про розбіжність у поглядах щодо Голодомору, яка існує в Росії та Україні. Він також наголосив, що Президент Ющенко висловив здивування з приводу нерозуміння російською стороною важливості для України питання Голодомору.

Що сталося? Чому офіційна Москва так несподівано гостро реагує на проблему, яка начебто її не стосується? Щоб відповісти на ці запитання варто бодай коротко пригадати історію, пов’язану із кроками нашої держави та світової спільноти, спрямованими на визнання Голодомору. Вперше на офіційному рівні це питання було піднято у стінах нашого парламенту в листопаді 2002 року, коли Верховна Рада ухвалила постанову “Про 70-ті роковини голодомору в Україні”. З того часу тема Голодомору не сходить з порядку денного.

Вже у травні 2003 року парламент прийняв “Звернення до українського народу” в якому Голодомор 1932-1933 років визнано актом геноциду. За відповідне звернення з другої спроби проголосувало 226 депутатів, “Голодомор 1932-1933 років, який став нелюдським способом ліквідації мільйонів українців, є підтвердженням злочинної сутності тодішньої влади, - зазначено в зверненні. – Ця трагедія протягом багатьох десятиліть замовчувалася”. Народні депутати наголосили, що Голодомор був свідомо організований сталінським режимом і повинен бути публічно засуджений українським народом. Тоді в знак протесту парламент покинула найпопулярніша проросійська сила – фракція КПУ. Але антиукраїнський демарш комуністів не спинив лавини міжнародного визнання однієї з найбільших катастроф людства. На сьогодні Голодомор визнали десять іноземних держав, серед яких Австрія, Естонія, Італія, Канада, Литва, Грузія, Польща, США, Угорщина, Аргентина. До голосу історичної справедливості приєдналася Парламентська

асамблея ради Європи. За відповідне рішення проголосували 85 депутатів, які своїми голосами солідаризувалися із згаданими країнами, що засудили злочин комуністичного режиму вчинений проти українського народу.

Тим часом Президент України Віктор Ющенко вніс до парламенту як невідкладний проект Закону “Про Голодомор 1932-1933 років в Україні”, яким Голодомор кваліфікується як геноцид української нації, а також забороняється його заперечення; гарантується державна підтримка у проведенні досліджень та здійснення заходів з увічнення пам’яті жертв Голодомору на основі державної програми, яка затверджується

Кабінетом Міністрів. Крім того, у разі прийняття Верховною Радою цього проекту Закону буде встановлено адміністративну відповідальність за публічне заперечення Голодомору. В ім’я правди треба сказати, що міжнародне визнання українського Голодомору не завжди було безхмарним. У свій час міністр закордонних справ України Борис Тарасюк намагався внести до порядку денного засідання ради міністрів країн СНД питання про визнання Голодомору геноцидом. Проте вимогу українського міністра більшість учасників наради проігнорували. Голосування показало, що лише три країни підтримали Україну, це зокрема Грузія, Молдова та Азербайджан. Натомість “проти” голосувала Росія, Білорусь, Киргизстан, Таджикистан й Узбекистан. Утрималися Казахстан, Вірменія та Туркменістан. Іншими словами, “українську позицію” не сприйняли держави, які перебувають у прямій економічній й політичній залежності від Москви. Наведена хронологія яскраво свідчить, що невпинно наближається час, коли Україна та світ визнають не просто Голодомор 1932-1933 років (це очевидний факт, підтверджений історичною наукою та свідченнями мільйонів жертв), але й іншу об’єктивну реальність: у страшому злочині проти українського народу винен комуністичний режим Радянського Союзу, спадкоємцем якого є Російська Федерація. Саме тому офіційний Кремль так наполегливо намагається всіляко протидіяти процесу визнання Голодомору, мотивуючи це тим, що від його наслідків постраждала не лише Україна, а й інші колишні сателіти Радянської імперії.

Можна легко спрогнозувати подальші кроки Росії у цьому напрямку, оскільки політика Кремля щодо України, ніколи не була оригінальною. Очевидно, що надійним союзником Москви у цьому питанні стане “п’ята колона”, яка останнім часом набирає сили. Скажімо, на переговорах С. Лаврова з О. Морозом, останній повністю пристав на позицію російської сторони, повторюючи за нею твердження, що голод торкнувся не лише нашої держави, а його “жертвами були як жителі України, так і жителі Поволжя й інших територій Радянського Союзу”. Таким чином український спікер у кращих традиціях доморощених хохлів, намагається прив’язати питання Голодомору до російської позиції, суть якої полягає в одному: уникнути міжнародного осуду за скоєний злочин проти України.

Чи може Росія чинити по-іншому? Так, якщо стане на шлях європейських підходів до вирішення подібних проблем, тобто вибачиться перед українським народом. Однак, погодьмося, сьогодні у це слабо віриться. А тому не за горами той час, коли український рахунок за Голодомор таки буде пред’явлено Росії.

Богдан Червак

ЛЮДИНА, ШО ЗАБАГАТО ЗНАПА

В Оттаві за сприяння Інституту Східних студій ім. А. Шептицького при університеті Св. Павла відбулася зустріч з британцем Найджелом Коллі – письменником і незалежним дослідником, який також є племінником журналіста Гарета Джонса, котрий вперше написав правду про Голодомор в Україні і заплатив за це своїм життям.

В березні 1933 року молодий журналіст Гарет Джонс з Веллсу, вийшов з потягу Київ-Харків на маленькій станції серед степу. Ця перерва у подорожі не була дозволена, навіть більше – суворо заборонена. Знав про це і сам Гарет Джонс, як писав в одній із своїх статей: “Я твердо вирішив побачити на власні очі як насправді живуть селяни. Це тяжке завдання, бо журналістам заборонено відвідувати села. Єдине, що можна зробити, це купити квиток до одного з великих міст, а тоді таємно на підорожі вийти з поїзду”.

Те, що побачив в українських селах Гарет Джонс, глибоко вразило його. “Село зустріло мене неприродною тишею, я довго блукав, поки натрапив на живу душу”, – правдиво передає гнітючу дійсність Гарет Джонс. Напівпорожні села, люди, що ледве пересувалися, опановані однією думкою – де знайти кусень хліба, напівживі діти із спухлими животами та благаючими очима. Страшне слово ГОЛОД звучало з уст невинних жертв... “Мене мучило питання, - писав Гарет Джонс, - чому можливо, щоб люди вмирали з голоду в одній із найбагатших сільськогосподарських країн світу? Я питав селян

Племінник Гарета Джонса Найджел Коллі який теж не боїться казати правду і називає

— звідки голод? Селяни відповідали: “Це не вина природи, це вина комуністів. Комуністи зробили з нас рабів”.

29 березня 1933 відразу ж після повернення із Советського Союзу Карет Джонс дає в Берліні прес-конференцію викриваючи голод, як рукотворний злочин. Подано також звіти у “Вечірніх Вістях” (Evening Post News Service) на всій території ЗСА про жакливу трагедію українського села. Серію статей Гарета Джонса про голод в Україні друкує «Hearst press».

Викривальні статті Гарета Джонса вмиль зруйнували всю систему брехні, яку поширювала на Заході могутня машина пропаганди советського режиму. Адже в статтях Гарета Джонса вперше прозвучала правда. Комуністична влада Советського Союзу почала запекло оборонятися. Ім'я журналіста було включене в “чорний список” ОГПУ, його звинувачували в різних злочинах, включно із шпигунством, йому було суворо заборонено в'їзд до Советського Союзу. Преса обзивала Гарета Джонса брехуном, а комісар закордонних справ СССР Літвінов вислав спеціальну телеграму протесту до Лондону. Гарет Джонс не сприймав серйозно тих погроз і звинувачень, він писав правду і думав, що йому немає чого остерігатися. Та він помилявся...

В липні 1935 року Гарет Джонс разом із німецьким журналістом д-р Гербертом Мюллером вирушають в Північний Китай та Монголію. В листі додому Джонс переконував батьків

в тому, що подорож цілком безпечна. Але невдовзі обидвох журналістів викрадають “бандити”, німця випускають через два дні, а тіло Гарета Джонса знаходять через два тижні. Гарет Джонс лише кілька днів не дожив до свого тридцятиліття...

Можливо, таємницю смерті визначного журналіста буде розкрито. Нещодавно в Британському Національному Публічному Архіві відкрито документи, які ясно вказують на те, що вбивство Гарета Джонса в 1935 році це справа рук НКВД. Це - помста сталінського режиму за правду про злочин Голодомору. Як зазначив на своїй зустрічі Найджел Коллі – історія з його дядьком та минулотижневий сумний кінець Литвиненка в Лондоні мають спільні корені. Імперія зла далі жива.

ТУК-ТУК, МИ ДО ВАС З ОБШУКОМ

Знаєте, скільки разів у минулому році держава обшукувала помешкання своїх громадян?

Державна судова адміністрація повідомляє (лист №14-5322/06 від 05.09.06) на запит майданівця: "Протягом 2005 року місцевими загальними судами було задоволено 45 тис.986 подань слідчих органів про проведення обшуку житла чи іншого володіння особи, а протягом першого півріччя 2006 року - 20 тис. 94 подання".

РОСІЯ РОЗПОЧИНАЄ ІМІГРАЦІЮ СПІВВІТЧИЗНИКІВ ІЗ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

Державна програма «Сприяння добровільному переселенню в Російську Федерацію співвітчизників, які проживають закордоном» почне працювати з нового року: у листопаді ми почнемо приймати заяви від бажаючих скористатися цією програмою, – повідомив Генеральний консул Російської федерації у Львові Євгеній Гузєєв. «Вже зараз до нас звертаються десятки росіян. Держава виділяє кілька мільярдів рублів під цю програму. Програмою забезпечується безкоштовний перевіз багажу, безоплатне тимчасове житло (людина оплачуватиме лише компослуги), потім людям надається іпотечний кредит під дуже малі відсотки на великий термін для будівництва житла, надається робота. Держава гарантує, що людина, яка приїде у певний проміжок часу, не сплачуватиме податки. Для таких людей діятиме спрощена процедура прийняття громадянства Росії. Я думаю, що цією програмою скористається кілька мільйонів людей – росіян з усіх країн світу. Програма розрахована на усіх співвітчизників в усіх країнах світу. Відносно України і Західної зокрема, мені важко оцінити, у що це виллється. Люди повинні зрозуміти, де вони хочуть жити, і якщо ми надаємо кращі умови, думаю, що частина людей приїде в Росію», – говорить Генконсул. Ну що ж – широкої дороги...

ПЕРЕСІЧНИЙ УКРАЇНЕЦЬ ЧИТАЄ ОДНУ КНИГУ ТРИ РОКИ

«Щороку на душу населення в Україні видається 0,3 книги. І це при тому, що на 100 тисяч населення є реальна потреба у виданні 80 найменувань книжок, – у нашій державі видається лише 30. Враховуючи це, статистика свідчить: пересічний українець читає одну книгу три роки». Про під час Бізнес-форуму видавців, котрий відбувається в межах XIII Форуму видавців у Львові, розповіла президент Форуму Олександра Коваль. За словами О. Коваль, єдиною ознакою книжкового ринку в Україні є його невідомість. «Відсутня статистика, видавці не знають своїх читачів, а читачі – не знають, що їм пропонує той чи інший видавець. Книжковий ринок у нашій державі не росте і не розвивається. Окрім цього, видавці, як правило, обирають державне замовлення», – зазначила вона.

«Що стосується перекладених українською мовою іноземних книжок, минулого року їх в Україні видано лише 800 найменувань. Для прикладу, у Південній Кореї ця цифра становить 14700», – повідомила О. Коваль.

Буденні роздуми про небуденні дні

В листопаді в нашому календарі День Голодомору. Водночас у Росії – День національної єдності, державне свято, покликане замінити собою “красний день календаря”. Пригадую останнє відзначення нашого Дня незалежності. Біля Донецька розбився російський літак – і заплановані урочистості скасували. Безумовно, співчуваючи близьким і друзям передчасно загинув (заздалегідь пишу цей дисклеймер, щоб можлива дискусія не зводилася на манівці негуманності, нехристиянськості тощо), гадаю, наша влада мала б поставитися до подій навколо “Русского марша” в Україні принаймні з таких самих позицій, як і тоді, коли скасовувала акції до Дня незалежності. У нас траур. Ми сумуємо за 10 мільйонами загинувших співвітчизників. Походи – тільки зі свічками, із церкви і на цвинтар. Крапка.

На жаль, нічого такого від влади ні на місцях, ані в Києві ми не почули. Ну, на місцях, то в деяких із них і не варто було б сподіватися почути. Попри помітну присутність галичан у нинішній владній політичній силі України – Партії регіонів, – ні Чорновіл, ні Герман, ні Писарчук не змінять її неукраїнської суті та неукраїнського способу політичного думання. Тому регіоналі в Одесі, і в Сімферополі залюбки дозволять хоч навіть танці з феєрверком, навіть якщо на календарі національний траур.

Але є ще й гілки та гілочки влади, які декларують свою українськість. Є Президент, який “примусив” тих самих регіоналів, ще й разом із комуністами, підписати Універсал. То що, марші на костях Голодомору співзвучні з духом і буквою Універсалу? Але чомусь мовчить Президент, хоч і його родина зазнала винищення голодом. Чому – не знаю. Але знаю, що “маємо те, що маємо” – “тому що” мовчить. Із таких мовно-політичних кубиків складається наша сьогоднішня політична ситуація в державі.

Мовчить і наша місцева, львівська облрада, єдина, яка намагалася на рівні ухвал сесії пояснити Президентові, що при такій політичній технології укладання угод коаліція закінчиться тим, чим вона зараз і завершилася. Можливо, бо втомилася доводити, що біле є білим, а чорне є чорним. А може, в суті чергових етапів з’їздів оновлення НСНУ ніколи задуматися над подіями в національному контексті. Але колись у львівських політиків був рефлекторний підхід до національних проблем: якщо ми про це не подумаємо, то хто ще в Україні лупатиме цю скалу? Нині рефлекторність інша, приземлена. Тому заяви є, а, скажімо, книжечки про УПА в нашому, а не луб’янському розумінні, в кожній дитячій бібліотеці Сходу немає. Якщо далі йти цим шляхом, то місією Львова буде стрясати політичне повітря – і не більше.

Можливо, та наша “проукраїнська” влада стримувалася, бо сніг упав, газ – із Росії, ціну піднімуть – і замерзнемо? Але річ у тім, що “Русский марш” заборонили мерії Москви та Петербурга, та й немало інших російських міст, лише в Іркутську він був легальним. У Росії з нацистськими гаслами виходить на вулицю нелегально, а в нас? Які дипломатично негативні наслідки могли б бути для України в стосунках із Росією, якби наша влада заборонила те, що заборонено в Росії? Не розумію я цією дипломатичною логікою, але розумію, що коли Росія звернеться до нас із дипломатичною нотою, що це неправильно, щоб Голодомор припадав на їхнє державне свято, то наша влада подумає й погодиться. Згідно з духом і буквою постанов, які скасовували урочистості Дня незалежності 2006.

Є лише невеликий нюанс. Легітимність влади має одну дуже суттєву складову: відчуття спорідненості представників влади і народу. Це сув’язь, подекуди важливіша для управління державою, ніж репресивна сила армії, поліції, спецслужб. Бо воєн – теж член суспільства, і коли в ньому обривається ця духовна сув’язь із владою, він вкладає в цівку карабіна квітку і розриває зовнішні атрибути своїх зв’язків із нею. Я не очікую в

Україні близької революції, але очікую – рано чи пізно – виборів і намагаюся зрозуміти, завдяки чому ця влада намагатиметься отримати підтримку? Ми ж нічого не забуваємо: ні “Бандитам – тюрми!”, ні “Не зрадь Майдан!”, ні широкої коаліції, загорнутої в Універсал (чи, може, правильніше – підтертої?). Можливо, ми не розуміємось, тому що живемо в різних Українах. Та, що владна (Україна), має своє розуміння підстав для національної єдності, з ким і на ґрунті чого єднатися. Можливо, тому ми так довго не могли відстояти свою державність і з такими труднощами творимо її сьогодні.

Ярослав Сватко

Прем’єра документального фільму "Назви своє ім'я": дружина президента не стримувала сліз

Стівен Спілберг і Віктор Пінчук зняли півторагодинний документальний фільм "Назви своє ім'я". В основу стрічки режисера Сергія Буковського лягли відео-інтерв’ю, зібрані американським інститутом Фонду Шоа в Україні. З 1996-го до 1999 року в Україні більш ніж 3400 тих, хто пережив Голокост, й інші громадяни надали свої свідчення. Інтерв’ю фільмувалися на відео місцевими інтерв’юєрами та відеооператорами у багатьох містах України, зокрема в Києві, Одесі, Дніпропетровську, Балті, Бердичеві, Чернівцях, Донецьку, Харкові, Могилеві-Подільському, Сімферополі, Вінниці, Запоріжжі та Жмеринці. Українська колекція переважно містить спогади жидів, які вижили, але включає також і спогади вцілілих свідків Єгови та циган, як і визволителів, рятувальників, тих, хто надавав допомогу переслідуванню, а також політв’язнів. Більшість інтерв’ю було взято російською мовою, деякі записано українською, англійською, угорською, польською, циганською та їдиш.

Фундацію Shoah, що є виробником фільму, американський режисер і продюсер Стівен Спілберг заснував 1994 року, після фільмування "Списку Шіндлера". Її повна назва - "Фундація візуальної історії тих, хто пережив Шоа" ("шоа" в перекладі з іврити означає "катастрофа"). Мета створення Фундації - запис на відео та збереження цих важливих свідчень. Фундація збрала вже близько 52 000 записаних на відео свідчень у 56 державах 32 мовами. Головною своєю місією сьогодні вона вважає подолання упереджень, нетерпимості і ксенофобії - а також спричинених ними страждань - через просвітницьке використання візуальних історичних свідчень фундації.

З українського боку виробництво фільму "Назви своє ім'я" підтримав Віктор Пінчук, один із найбагатших українських бізнесменів єврейського походження і зять Кучми: "Для мене честь мати змогу підтримати роботу Фундації Shoah. Молоді люди в Україні й в усьому світі повинні побачити й почути жахаючу історію Шоа в Україні від тих, хто пережив це, і вони повинні побачити й почути це не тільки в цьому поколінні, а й у майбутніх". Презентація стрічки

викликала синхронний ажіотаж в рядах українського керівництва – захід в Жовтневому палаці відвідали президент Ющенко, прем'єр Янукович і спікер Мороз. Але ці гості з'явилися перед публікою за кілька секунд до початку фільму. За їх відсутності в центрі уваги перебував колишній президент Кучма. Дехто, щоб потиснути Кучмі руку, спускався з галюрки. Кучма розцілювався з кримським комуністом Леонідом Грачем.

Найцікавіше почалося, коли до зали зайшли VIP-гості: Ющенко в супроводі дружини, а Янукович – Мороза. Чинний президент зайняв місце біля режисера фільму Сергія Буковського. Ющенко так і не підійшов привітатися з Кучмою. Януковича пліч-о-пліч з Морозом посадили через прохід від Ющенка. Недружнє рукостискання прем'єра з Кучмою видало їх конфлікт – Янукович не пробачив дій экс-президента під час помаранчевої революції. Холод ненагрітої зали відчувався і у доволі стриманих стосунках між головним подружжям України. Перед тим, як погасло світло, Катерина Ющенко погладдила чоловіка по спині, але він ніяк на це не прореагував. Так само Віктор Ющенко навіть не робив спроб заспокоїти дружину, яка проплакала весь фільм.

"Назви своє ім'я" шокує після п'ятнадцятої хвилини, коли свідки Голокосту розповідають про пережите. Можливо, пік психологічного навантаження у всьому фільмі – це кадри, коли пенсіонери, щоб якось вижити, зрізають тупими ножицями цибулю, яку вирощують на підвіконні. У цій залі було достатньо людей, які мали б опустити очі в цей момент.

За словами Пінчука, він не розраховує на комерційний успіх стрічки, і збирається передати її в усі учбові заклади. "Один

український бізнесмен-депутат сказав мені: "Хочу купити в тебе права для показу фільму в кінотеатрах, трансляції по обласному телебаченню та для демонстрації в школах". Я відповів: "Супер, це буде для нас великий успіх і ми це зробимо безкоштовно", - розповів Пінчук. За інформацією "Української правди", людина, яку він мав на увазі – це член БЮТ Олександр Фельдман.

На питання з залу до Пінчука, чи не треба зняти такий самий фільм про Голодомор, Ющенко почав аплодувати. Зять Кучми сказав, що готовий підтримати – і не тільки це, але і стрічку про Чорнобиль. Президент досидів до кінця та навіть особисто поговорив з деяким свідком Голокосту.

Кому потрібен український інтелект

Патріотично налаштовані українці здавна з підозрою ставилися до будь-якої дружби з Росією. Адже вона була прикладом не того, якою справді повинна бути дружба між народами, а швидше того, якою вона бути не повинна. У дружніх обіймах російського ведмеда українцям було дуже легко задихнутися. Від часу приєднання України Росією „теплота братніх” російських обіймів відчувалася постійно. Ставлячись до України як до колоніальної країни, Росія видоювала звідси природні та інтелектуальні ресурси. Нині

важко собі уявити, з чого би вийшла російська література, якби не було „Шинелі” Гоголя, або якою була би російська музика без напівукраїнця Петра Чайковського. Щобільше, маючи стільки українців, які пішли служити російській культурі, Москва не цурається привласнювати собі і тих, хто її культурі ніколи не належав. Відкрийте першу-ліпшу енциклопедію і ви переконаєтесь, що один із найвидатніших скульпторів минулого століття, уродженець Києва Олександр Архипенко, який все життя прожив за кордоном, де завжди ідентифікував себе як свідомий українець і брав участь в діяльності українських культурних товариств там трактується як російський митець. Що там казати, українським інтелектом Росія масово користується і нині, позаяк значна частина російської естради, акторів, вчених, політиків мають українські корені. І хоча цей процес після виникнення незалежної України зупинився, чипринаймні набув значно менших обертів, є побоювання, що невдовзі він знову може запрацювати на повну силу. Підстави для таких побоювань, висловлених рядом українських Інтернет-видань дав не хто інший, як модний і трохи епатажний російський політолог Станіслав Белковский. Відкриваючи у Києві Інститут національної стратегії, який стане філією одногоменного російського інституту Белковского, політолог заявив, що київський інститут сприятиме формуванню Єдиного інтелектуального простору між Росією і Україною, а також допомагатиме виробляти національну стратегію України. Ще більшу підозру викликала заява Белковского, про те що Росія потребує „імпорту інтелектуалів” з України, який, слід зрозуміти, власне, і мав би забезпечити філіал його інституту в нашій державі.

Володимир ХРУЩАК

Вітренко заявила що українська мова є «мовою худоби»

Про це вона заявила під час словесних дискусій біля пам'ятника Леніну у Києві, навпроти Бессарабського ринку. Її роздратував один із перехожих, який був одягнений у вишивану сорочку і наклеїв на кашкет емблему з тризубом. Вона заявила що це «деревенський мужичок с села», а мова, якою він розмовляє є «языком скотов». «Деревенський мужичок» виявився науковцем-медиком із Данії Петром Кузьмою-Балицьким, який перебуває в Україні на запрошення українського уряду. Пан Балицький також повідомив що «жіноча бригада» прихильників Вітренко була добряче напідпитку, і дихаючи перегаром намагалися плювати в «політичних опонентів». Щодо запаху перегару у самої пані Вітренко в добродія Кузьми-Балицького інформації немає, оскільки вона його облаювала на відстані.

...Боже збав, великим гріхом було б ставити під сумнів історичний факт як самого Голодомору, так і варварську ідею геноциду, якому було піддано націю, до якої автор належить. Навіть більше: автор не перестає пишатися тим, що він є українцем. Навіть після того, як з'ясувалося, що його нація не наймогутніша, не наймудріша, не найхоробріша, не найкраща в світі.

Але чи повинен українець пишатися тим, що його нація нездатна була на організований колективний опір, коли відбирали останню їжу в її дітей, які згодом повільно вмирали на руках у своїх батьків?!!

Ні, автор розуміє, що конформізм, нездатність протистояти чужій волі та силі, то остання й крайня форма фізичного виживання людини та нації. І мушу визнати, що моя нація вижила саме завдяки цій не найкращій своїй якості. Чи мала вона інші якості для виживання? Так, мала: сміливість, готовність до самопожертви, гордість, мужність, військовий талант. Але всі ці чудові риси грубо та цинічно впродовж віків були перекреслені іншими...

Віктор Мороз, журнал "Політика"

Що насправді сказав Путін?

Під час останнього спілкування Володимира Путіна з російським народом російському президенту задали 2 мільйони питань, але відповів він на кілька десятків. Підозрювати експромт було б наївно, і тому дослідити відповіді Путіна буде дуже незайвим для розуміння російської політики щодо України. Отже, що всі ці заяви зрештою означають?

По-перше, заяви Путіна у їхньому відношенні щодо України, по-суті, скандальні. Російський президент двічі на сторінку тексту поставив під сумнів суб'єктність України, заявивши, що Росія може своїми військами, зокрема силами Чорноморського флоту, "запобігти іноземному втручанню" на території України. Це означає, що Кремль публічно намагається представити Україну як меншовартісну державу, менш повноцінну й дієздатну, ніж Росія.

Треба сказати, що Путін легко міг би припинити іноземне втручання у справу України, одним своїм наказом. Річ у тім, що досі жодна країна, крім Росії, не пред'являла територіальні претензії до України, не виказувала відкрито підтримку на виборах одній політичній силі. Саме структури Чорноморського флоту Росії були задіяні у внутрішніх справах України під час проведення антинатовських акцій у Криму цього літа. Саме Росія, всупереч міжнародним угодам, надає притулок особам, підозрюваним правоохоронцями України в скоєнні злочинів на території України. Лише 21 вересня РНБО України обговорило ситуацію з діяльністю на території Криму фінансованих з-за кордону організацій, що дестабілюють ситуацію та підігрують сепаратизм. Випади в бік України з боку Путіна уже мали місце в минулому. Рік тому Путін на одному з саммітів сказав, що України "тирить газ". Хоча після того російські офіційні особи калібром поменше заявляли, що в Росії ось уже понад п'ять років немає жодних претензій до України в сфері транспортування газу.

По-друге, Путін заявив, що російський флот на території України може відреагувати на "прохання українського народу". Як відомо, свого часу "народи" Фінляндії, Угорщини, Чехословаччини, Афганістану, країн Балті тощо, дуже хотіли, щоб їхні країни окупувала Радянська армія. Принаймні, так повідомляв ТАРС, який точно знав, кого вважати народом.

По-третє, Путін зізнався, що реакція російських збройних сил на території України може бути спричинена проханням "українського керівництва". Кого Росія в разі потреби буде вважати "українським керівництвом" – президента Юшенка, прем'єра Януковича чи когось ще? Якщо вивчити історичний досвід, то можна припустити – кого захоче, того і вважатиме. У 1940 році Москва вважала легітимним керівництвом Фінляндії на президента цієї країни, а кілька знайдених в СРСР фінських забулдіг.

По-четверте, Путін признався, Росія не має наміру виводити свій флот із Криму і вже веде переговори щодо продовження його перебування на території України. Наскільки відомо, таких переговорів не веде ні президент, ні міністр закордонних справ. Хто може вести такі переговори в обхід легітимного керівництва зовнішньою політикою України, підказує сам Путін: уряд і "міністерський рівень". Як називаються такі переговори в обхід легітимних органів України, що керують зовнішньою політикою, мали б визначити компетентні органи України.

По-п'яте, Путін намагається легітимізувати статус Криму як "особливої території". Наостанок Путін вдався до чорного гумору. Він порекомендував Україні, те, від чого мало б стати

дубом волосся у кримських татар, зокрема порадив вирішувати міжетнічні проблеми в Криму з урахуванням "досвіду вирішення таких проблем у Росії". Кримські татари добре знають, як вирішуються міжетнічні проблеми в Росії – внаслідок одного такого "вирішення" в 1944 році загинув кожен другий татарин. Після 1994 року про методи вирішення міжетнічних проблем в Росії дізналися в усьому світі – станом на сьогодні з 1 мільйона чеченців убито понад 200 тисяч, десятки тисяч покалічено і 300 тисяч стали біженцями.

Щойно в Росії в день народження Путіна убили журналістку Політковську, а галеристу-політтехнологу Марату Гельману, у якого іноземець купив картину "Сині носи" із шаржовим

зображенням Путіна, невідомі нападники зламали ніс. Цілком можливо, це всього лише збіг. Але реакція Кремля на конфлікт з Грузією, коли у відповідь на арешт шпигунів почалося переслідування за етнічною ознакою всіх грузинів на території Росії, включно з дітьми, ставить під сумнів політичну адекватність Москви.

Москва почуває себе на висоті, використовуючи енергетичну залежність Європи. Кремль не боїться західної громадської думки, бо ця думка вже гірше нікуди. Тим часом США серйозно загрузли в Іраку.

За таких умов тиск на себе зі Сходу Україна зустрічає розхристаною, не консолідованою, з велетенською кількістю діячів в уряді і владі загалом, які працюють на іншу сторону. Сказати, що така ситуація вкрай загрозлива і небезпечна для країни і народу – ще нічого не сказати.

Прямі цитати президента Росії Володимира Путіна: "Россия не стремится к досрочному выводу своего флота из Крыма, а договор до 2017 года, как вы знаете. Готова будет вести переговоры о продлении срока пребывания нашего флота... По поводу тяжелых процессов внутривнутриполитических, которые в Крыму происходят. И, когда я говорил, что Россия в случае необходимости и в случае соответствующей просьбы со стороны украинского народа и украинского руководства гарантировала бы хотя бы одно - невмешательство во внутриукраинские дела, если у кого-то возникнет такой соблазн, то уверяю вас, присутствие российского флота не было бы лишним. Но это, прежде всего, выбор наших украинских коллег, наших друзей, наших украинских братьев. Я рассчитываю на то, что все эти вопросы мы сможем решать в ходе конструктивного диалога на правительственном уровне, на министерском уровне. Такие переговоры ведутся. Тем более, что доходы не маленькие Украина получает от пребывания российского флота, я имею в виду и аренду, и создание рабочих мест, о которых вы сейчас сказали, в том числе, и в судоремонтном деле. Вообще, это сотрудничество носит исключительно позитивный характер и способствует укреплению дружбы, сотрудничества и доверия между народами России и Украины."

Что касается Крыма, то это конечно особая территория. Мы знаем, как складывалась судьба Крыма а на протяжении предыдущих столетий, мы прекрасно с вами осведомлены о том, что происходило на рубеже 90-х годов, начала 90-х годов, как складывалась судьба Крыма в связи с развалом Советского Союза. Сегодня нужно исходить из реалий, которые сложились на сегодняшний день. Крым - это часть Украинского государства и мы не можем вмешиваться во внутренние дела другой страны. Нужно отдавать себе в этом отчет. Нам, конечно, не безразлично, что там происходит. И мы думаем, что наш вклад

может быть внесен только с помощью как бы личного примера решения проблем подобного рода. Либо, если украинское руководство посчитает возможным и обратится к нам за помощью, мы готовы будем, не погружаясь в эти проблемы, не втягивая Россию в решение этих проблем, все-таки оказать содействие нашему ближайшему соседу и без всякого преувеличения братской республике Украине, от того, чтобы оградить ее, если у кого-то возникнет такой соблазн, вмешаться во внутренние дела Украины со стороны. Дать возможность украинскому народу и руководству самостоятельно решать эти проблемы. Но они острые, мы это видим, они нас беспокоят, тревожат. Она, конечно, эта проблема, существует".

Олександр Палій
експерт Інституту зовнішньої політики при Дипломатичній академії МЗС України, кандидат політичних наук

Ющенко майже обізвав сіоністом

Державна акредитаційна комісія відмовила у видачі дипломів випускникам МАУП (Міждержавна Академія управління персоналом) рішення про закриття майже 30 регіональних інститутів та коледжів Академії. Про це повідомив президент МАУП Георгій Щокін у газеті "Персонал плюс", яка видається цим ВУЗом. Щокін називає таке рішення "політичним вбивством з ритуальним відтинком" і пов'язує його з тим, що МАУП "не боявся висловлювати своє занепокоєння сіоністським засиллям в Україні і світі".

"Серед замовників цього вбивства називали на початку року Йосипа Вінського, який начебто отримав за це великі гроші з

Ізраїлю. Виконавцями, як відомо, призначено соціалістів Ніколаєнка – міністра освіти та Луценка – міністра внутрішніх справ", - пише Щокін.

Він стверджує, що у редакції є письмові підтвердження "про те, що МЗС на чолі з Тарасюком та відомство Луценка вели офіційну переписку щодо дій проти МАУП". "Але з часом Вінський відійшов від соціалістів, як і Луценко, і тому організацію вбивства навчального закладу перебрав на себе інші люди", - йдеться у статті. "До нас доходять чутки, що скандально відомий Олександр Фельдман пообіцяв не менш скандально відомому Ніколаєнку 10 млн доларів за знищення МАУП. Правда це чи ні - хай виясняють правоохоронці, але я особисто таку можливість припускаю", - стверджує Щокін.

Він також заявляє, що зацікавленою стороною "у вбивстві Академії є цілковито сіоністське оточення Ющенка на чолі із самим Ющенком, який здійснює відверту американсько-ізраїльську політику". "Наші симпатки розповідають, що в Україну разом з численними єврейськими організаціями з усього світу прибув член РНБО США Девід Флінт, який у приватній розмові заявив, що головним завданням його візиту до Києва є знищення МАУП. Підтвердженням цього є й виклик 25 вересня ц.р. Ющенком міністра Ніколаєнка, де, скоріш за все, й було остаточно вирішено питання знищення МАУП. Наступного дня, 26 вересня, Ніколаєнко цілком виконав це завдання", - пише Щокін. Він також заявляє, що МАУП "боротиметься за своїх студентів та викладачів, за їхнє право вибору на навчання, за те,

щоб вони мали змогу отримати якісну українську освіту без хабарів". "Ми судитимемося з Ніколаєнком та його поплічниками, вимагатимемо його негайної відставки та притягнення до відповідальності за шкоду, завдану державі", - заявляє Щокін.

КРАЇНА УКРАЇНА

...З інтерв'ю Юрія Єханурова "Українській Правді"

— У вас немає почуття дискомфорту в зв'язку з тим, що ви відхилилися від лінії своєї партії? "Наша Україна" сказала, що вона з Партією регіонів переговори не веде, це неодноразово ухвалювалося на засіданнях керівних органів. Ви ж проводили такі переговори сепаратним чином.

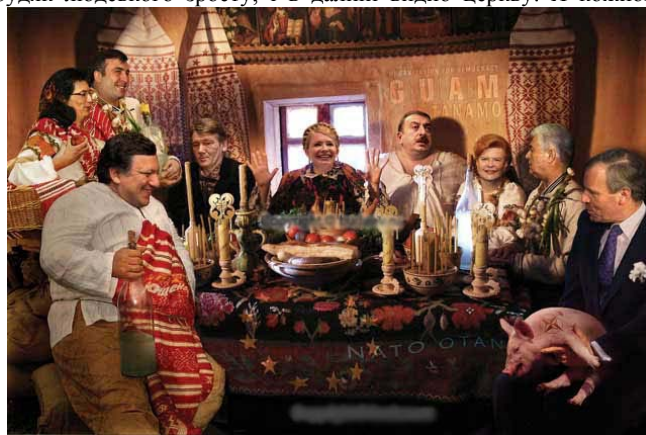
— Я діяв не від імені партії – я діяв від імені президента! Ми з Віктором Федоровичем Януковичем провели багато годин у розмові один на один. Де це відбувалося, я не скажу.

Але ми ходили, ми не сиділи в приміщенні, і розмовляли багато годин. Треба було говорити без паперів, без заготовок, відверто... І я задоволений тим, що я виконав доручення президента по повній програмі.

— На вашу думку, те, що відбулося влітку цього року – переговори Ющенко-Янукович, підписання Універсалу – буде зображено в підручниках історії чорними фарбами чи, навпаки, яскравими?

— Це, про що ви говорите – проблема України, яка свідчить про дитинство нації. Давайте говорити так: майдан у Донецьку теж був, але "він нам не подобається, він не наш Майдан"... Ще одна проблема – коли почалася приватизація Майдану, дехто став претендувати на роль істини в останній інстанції. Я пригадую, як дивився на це під час революції зі штабного вагончика: чим ближче стало зрозуміло, що Ющенко переміг, тим більше на сцену Майдану залазило народу! Особливо мені сподобався Азаров у помаранчевому шарфіку – це взагалі хіт сезону! До речі, а чому це не показують до річниці Майдану?

...Розкажу вам одну історію. Перед приймальною прем'єра в будинку Кабміну висіла величезна картина "Богданові діти". Чоловік десять-дванадцять українців стоять з одного боку і з іншого, і одне на одного чортом дивляться. Між ними росте будяк людського зросту, і в даліні видно церкву. Я кожного

ранку, коли йшов на роботу, дивився на цю картину. А в ніч, коли ми підписали Універсал, ця картина впала! Картина величезна, розміром три з лишнім метри на два. Містика якась! Я питаю охорону, в чому там справа, а вони кажуть: "Раптом близько другої ночі – раз, ця картина бабахнула!". Якраз в цей час завершувалося візування Універсалу. Хто на тій картині більш правий – лівобережна чи правобережна Україна? Коріння наших сьогоднішніх проблем аж звідти йде! І зараз вітати людей, які роздирають Україну тільки тому, що ти не став прем'єром? – я цього не розумію! Є люди, які перемогли. Такий вибір народу, його треба сприйняти. Мені це страшно не подобається, але з цим треба жити.

Бо тоді заволає каміння

Студії розколу

Тяжка провина незначної та найгіршої частини етнічних українців, які допомагали чужинцям морити власний народ голодом, волає до неба. Соромно перед світом і боляче читати трагічні рядки Шевченка: “Та голоду раді, та Бога благаяють, що ще хоч годочок хлібець не рожав, тоді б і в Парижі, і іншому краї наш брат хуторянин себе показав”. Звірячий рефлекс виживання спонукав “наших хуторян” із прізвиськами на -енку у 1932-1933 роках морити голодом своїх єдинокровних братів. Найжахливіша генетична мутація та виродження частини населення, яка стається у смутні історичні часи, й призвела до того, що частина етнічних українців, вироджених морально та зрусифікованих, була поплічниками росіян у знищенні власного народу.

Колись у розмові зі мною Тарас Чорновіл емоційно промовив: “Про яку історичну пам’ять Голодомору ви говорите? Проїдьтеся тими селами, де народився мій батько. Там тієї історичної пам’яті – нуль”. Не проїхавши насправді цими селами, в таке повірити важко, хоча можна припустити, що більшість нащадків тих, “сильніших”, хто вижив у звірячому протистоянні джунглів, філогенетично люблять згадувати про це через підсвідому провину за ту крашу та шляхетнішу частину народу, яка не вижила. Чи не тому галичани, які не пережили Голодомору, є більш ревними борцями за визнання цієї ганебної сторінки історії трагедією українців, їхнім геноцидом?

Сучасне несприйняття більшості населення Сходу України теми Голодомору можна пояснити теорією “фальшивого катарсису” Льва Толстого, коли сутністю пережиття сценічної трагедії стає принцип: “Ось він помер, а я ні. Як добре!” У філогенетичній підсвідомості тих, для кого історична пам’ять дорівнює нулю, пульсує тваринна радість життя, яке їм подарували доля і “Великий Сталін”. 30% українців на Сході досі (!) відчувають страх перед голодом. Страх на тваринному рівні є, а усвідомлення осуду Голодомору немає – оце величезна біда...

Історики стверджують, що найбільше від голоду постраждали Одеська, Херсонська, Миколаївська, Дніпропетровська, Донецька, Луганська області, тобто степова частина України. На Поліссі, Чернігівщині, Сумщині можна було лісами, оминаючи озброєні загороджувальні заони, добратися до Росії чи Білорусі та роздобути хліба, якого там було якщо не вдосталь, то принаймні достатньо, щоб вижити. У лісах можна було збирати гриби, ягоди, полювати дичину. З Поділля можна було дістатися до Збруча й вимінити продукти в галичан, що робили багато наддніпрянців, серед яких і моя бабця.

У степу ж було найважче, і там коїлися найстрашніші трагедії. У степовій частині фактично знищили рільничу еліту нації, й там, де нині землероби від Бога мали б вирощувати врожаї пшениці 100 центнерів із гектара, нащадки нездар, які вижили за логікою звірячих законів разом із прибульцями з північного сходу, котрі заселили звільнений для них Голодомором Lebensraum, творять сьогодні той етнічно-мовний баланс, який не визнає Голодомору та справно голосує за регіоналів, комуністів і прогресивних соціалістів.

Усі помітили, що висловлювання на інтернет-форумах проти визнання геноциду в Україні пишуть лише російською. Це голос крові, генетична спадкоємність україножерства. Причому незалежно від того, росіяни це чи зрусифіковані українці.

Кажуть, що потрібно засудити зло, не називаючи національності злочинця. То варто чи не варто це робити? У Британії через занадто велику делікатність традицій цієї країни газетам не рекомендовано називати національність людини, яка скоїла кримінальний злочин, а поліції – офіційно оприлюднювати цю національність. Хоча 70% злочинів скоюють представники національностей, про яких усі знають і які становлять 3-5% від загального населення. Схожа ситуація і з

МЗС Росії, яке категорично відкинуло можливість визнання Голодомору в Україні, навіть попри те, що в українському документі не названо винуватця.

Отож, якщо об’єкт геноциду 1932-1933 років відомо, і ним є українці, то суб’єкт геноциду мають визначити фахівці з міжнародного права. Будуть це росіяни, чи росіяни разом із українцями й іншими етносами, чи винуватцем назвуть лише тоталітарну систему – це все, напевно, не настільки важливо, скільки сам факт такого визнання, а головне – каяття.

Віце-спікер Держдуми Росії Любов Сліска (о, sancta simplicitas!) під час недавнього візиту в Україну стосовно каяття за Голодомору заявила: “Я нічого нікому поганого в житті не зробила, і не зрозуміло, за що я повинна просити пробачення”. Щороку в Росії, саме до річниці Голодомору видають книги, в яких намагаються обілити злочини проти України. Так цього річк десь віднайшли лист Сталіна Молотову та Кагановичу, в котрому нібито “батько народів” пропонує скоротити план хлібозаготівель для України й не скорочувати його для інших регіонів СРСР. Моя бабця стосовно цього казала: “Пожалів вовк кобилу: залишив хвіст і гриву”.

Знову і знову стає зрозумілим, як ясний день, – без каяття за злочин не буде миру в наших серцях. Ні та простота Сліски, про яку росіяни кажуть, що вона “хуже воровства”, ні жахливий цинізм російського посла Черномірдіна з його брутальними “жартами” про те, щоб Україна висувала претензії щодо Голодомору Грузії, бо звідти родом Сталін, однаково не наблизять нас до порозуміння. Ми не прагнемо нічиєї крові й нічиєї голодної смерті, ми прагнемо лише покаяння за гріхи батьків, бо в Біблії написано, що Бог карає за провини предків у третьому і четвертому поколіннях.

А для нас найважливіше – постійно збурювати, навіть шоком, заспану пам’ять українців, аби схожий геноцид не повторився в майбутньому. Не люблю читати подробиць жахів Голодомору, не люблю слухати їх із уст бабці, хоча не зараховую себе до людей зі слабкими нервами. Те, що тоді сталося, не вкладається в жодну площину світосприймання. Але волати на повен голос про цю трагедію ми повинні. Волати невпинно. Бо якщо не заволаємо ми, то заволає каміння...

Ілько Лемко

Демократія – не тільки право, але й обов’язок!

Гадаю, що дискусія, яка проходить в Україні стовно націоналізму та другої державної свідчить про демократію в Україні, але ж демократія не всім до вподоби, тому починаються всякі “викручування” “перекручування”, щодо цього слова. Одні вважають, що це право все робити, що тобі захочеться, інші вважають, що це обов’язок робити те, що дозволяє закон. Шкода, коли сам політолог не може розібратися у цьому питанні.

Політолог В.Песецький у своїй статті “Мнение русскоговорящего украинца” за 04. 09. 2006 р., що появилася на сторінках “Української Правди”, вдається не до аналізу, чи синтезу накопичених життєвих, чи наукових фактів, але скоріш до пропагандивного методу перекручення фактів. Не знаю у якій Одесі жив пан Песецький у 70-80-х рр., оскільки в ці роки і я бував в Одесі і мені на запитання українською мовою казали - А вы спросите на человеческом языке! Гадаю, що і оце “завалення літературою на українській мові”, яке пан політолог зустрічав в Одесі, дуже перебільшене, оскільки сьогодні потрібно шукати з ліхтарем українську газету чи книжку, а коли б воно було так у 70-80-х, як це пан Валерій з легкого пера написав, то і сьогодні було б легше тут купити українську газету.

Добре, що політолог не вдався до “дискусии о мощнейшей насильственной украинизации ....в период советской власти”, бо, мовляв, він не був її свідком, але він знає, що вона була “мощнейшей насильственной”. А дарма, бо коли вже згадав

українізацію 30-х років, то потрібно було б згадати долю всіх причетних до неї і тоді може б автор дійшов до висновків, що ненависть до державної української має глибоке коріння саме в тому часі, коли україномовний робітник або колгоспник був буржуазним націоналістом, а українською інтелігенцією погноїли сибірські ліси, Соловки та Далекий Схід.

Російськомовні громадяни України не творять окремої нації і їм ніхто не забороняє розмовляти російською, чи угорською, чи румунською або якоюсь іншою, справа більш у повазі до мови держави, в якій ти живеш. Сучасний світ настільки перемішаний, що про держави одної національності годі говорити, але світ має повно зразків, як люди різного національного походження живуть в одній державі, вживають одну мову вдома, у своїй громаді, а іншу у праці, в школі – державну.

В Канаді живе безліч етнічних груп, які мають навіть свої школи, але англійська та в провінції Квебек французька мови є обов'язковими для всіх – в англійських провінціях всі вузи викладають англійською, а в провінції Квебек – французькою.

У США, де також існують різні етнічні групи, які мають і свої школи, панує одна державна мова, хоч вдома люди спілкуються різними мовами (зокрема в південних стейтах – іспанською). Україна повинна приглядатись до молодих держав, які мають різні етнічні групи. Можна приглянутись до найближчих сусідів - Словаччини, де живуть різні етнічні групи, які мають і свої школи, але державна словацька мова не підлягає сумніву, те саме можна ствердити і про Румунію.

Я вважаю, що найкращим прикладом для України повинен стати Ізраїль, який теж рахується ще молодою державою. Тут, коли брати процентне відношення до тих, хто вважає єврит рідною мовою і тих, хто російськомовний, дуже велике, але ви не маєте найменших шансів потрапити у Кнесет, не знаючи державної мови! І ніхто із російськомовних громадян Ізраїлю не вимагає другу державну, але замість того пильно вивчають єврит. Гадаю, що саме Ізраїль повинен би стати прикладом для політиків в Україні, які за 15 років у незалежній державі не зуміли вивчити державну мову, отримуючи державну платню!

Я вважаю, що питання російськомовних в Україні штучно роздмухують, оскільки російську мову всюди вживають, її ніхто не переслідує, в газетних кіосках важко знайти українську газету (не тільки в Одесі), але, надаючи привілеїв російськомовним, будуть ображені інші етнічні групи, бо ж російськомовні не повинні бути громадянами іншої категорії. Зрештою, російськомовне населення України вже тим має привілеїв, що має майже безплатно російські газети, журнали, книги, яких інші національності, включно з українцями, не мають – вони змушені платити за свої книги високі ціни! Крім того, якщо російськомовні в Ізраїлі можуть вивчити єврит, то чому "братськомовні" в Україні не можуть вивчити української, якою говорили їхні діди або прадіди!?

В Росії, де живуть більші етнічні групи, панує державна мова, то чому і в цього "братнього" сусіда не взяти приклад!? Демократія не тільки допомагає, вона також зобов'язує, а народна мудрість каже: Коли ти між воронами живеш, то й поворонячому крикай! Між іншим, демократія – це і повага, саме поваги до української мови і бракує у декотрих її громадян і тому потрібно приглядатись до сусідів, до інших країн і запозичувати від них для себе те, що корисне для суспільства, для держави! Учитись ніколи не пізно, то вчёмось від Ізраїлю поважати і любити своє!

Йосиф Сірка, Торонто

ПРОГНОЗИ ПРОРОЦТВА ПОГОДА

"Проект Censored" - 25 тем для 2007 року

Щорічно група дослідників ЗМІ з Сономського університету в США визначає 25 важливих тем, які або не були достатньо освітлені, або були відцензуровані, або взагалі проігнорованими

головними мас-медіа країни. Про ці теми писали лише або малотиражні друковані видання, або інтернет-сайти та блогери. Цього разу - генетично модифікована їжа, загибель океанів та багато іншого. Наводим список на цей рік - деталі можна прочитати (англійською) тут:

http://projectcensored.org/censored_2007/index.htm

1 Дискусія чи виживе Інтернет в його сьогоднішньому вигляді (спір про мережеву нейтральність) проігнорована у великих мас-медіа.

2 Halliburton (компанія, яку не так давно очолював нинішній віце-президент США Д. Чейні) звинувачують в продажі ядерних технологій в США.

3 Світові океани в смертельній небезпеці через підвищення температури води, зміну кислотного балансу (через розчинення у воді CO₂), варварську риболовлю та забруднення внаслідок людської діяльності.

4 В США збільшилась кількість голодуючих та бездомних

5 Хай-тек геноцид в Конго - мільйони людей вже загинули через війну за контроль над сировиною, що необхідна для виробництва сучасної споживчої електроніки (в першу чергу мобілок)

6 Під загрозою державна програма повідомлення про злочини

7 службовців США приймали участь в тортурах ув'язнених в Іраку та Афганістані, які мали летальні наслідки;

8 Пентагон отримав індульгенцію щодо Freedom of Information Act (тепер довірливим чином та без пояснень може відмовляти громадянам у відповіді на інформаційні запити)

9 Світовий банк фінансує будівництво Ізраїльсько-палестинської стіни.

10 Збільшення повітряної війни в Іраку призведе до збільшення жертв серед мирного населення.

11 Підтверджена шкода генетично модифікованої їжі.

12 Пентагон планує розробляти наземні міни.

13 Нові підтвердження шкідливого впливу на людей від одного з самих популярних засобів проти бур'янів "Roundup"

14 Департамент безпеки найняв KBR (підрозділ вже згадуваного Halliburton) для того щоб будувати в США центри по утриманню ув'язнених. Сума контракту склала 300 млн доларів.

15 Хімічна індустрія США - головний партнер по дослідженням для Агенції по захисту довкілля.

16 Еквадор та Мексика не приєднались до міжнародного кримінального трибуналу, навіть під тиском США.

17 Війна в Іраку вигідна для ОПЕК.

18 Вчені-фізики оспорюють офіційну версію того, що сталося 9 вересня 2001 року (будівлі ВТЦ не могли розвалитись так як це сталося без допомоги вибухівки).

19 Знищення тропічних лісів відбувається небаченими до сих пір темпами

20 Розлита в пляшки вода: глобальна екологічна проблема (100 мільярдний ринок продукує дуже велику кількість сміття та величезну витрату палива щорічно)

21 Золоті шахти в Андах стали загрозою для стародавніх місцевих льодовиків.

22 Мільярди витрат на нацбезпеку зроблені без пояснень, на що вони були спрямовані (США)

23 За документами від Грінпіс, лоббісти найняті нафтовими компаніями США, розпочали впроваджувати у Європі великомасштабний план дій, для того щоб переконати європейських політиків, громадськість та бізнес-групи не виконувати умови Кіотського протоколу. Їх ціль - переконати що загрози світової кліматичної катастрофи, що насувається, не існує або вона сильно перебільшена.

24 Акції Halliburton вирости в минулому році більш ніж на 3000%

25 Військові сили США в Парагваї є загрозою для регіону.

З любов'ю до сала, або чим завершити цей номер про Голодомор

Українці вкотре зізналися в любові до сала. Цього разу в Луцьку, де під гаслом “Саломани всіх країн, єднайтеся” відбувся перший чемпіонат “З любов'ю... до САЛА”, що його організували творча фірма “Ідея” та ПП “Арт-шоу”.

Головною подією свята стала побудова грандіозного бутерброда зі сала завдовжки 43 метри, який створювали 233 особи. Окрім найдовшого бутерброда, вдалося створити й найбільший бутерброд у

світі площею 23 кв. метри. Попереднє світове досягнення — 12 квадратних метрів. Проте гігантські бутерброди стали не єдиною atrakцією чемпіонату. Найзапекліші шанувальники “білого шоколаду” змагалися в поїданні сала на швидкість. Переможцем став мешканець Луцька Володимир Стригалін, який лишень за 20 хвилин з'їв кілограм національного продукту, закусуючи його, як годиться, хлібом і цибулею. Щоправда, запивав наїдок не традиційним напоєм до сала — оковитою, а звичайною водою. Після такого ситного обіду переможець зізнався, що почувається просто чудово. Зрештою, кому від сала може стати погано, якщо навіть дієтологи наголошують на його чудесних властивостях.

Не могло обійтися дійство й без свята краси. Але за звання першої красуні сперечалися не дівчата, а ретельно відмиті та добре вгодовані свинки, яких господарі позвозили на конкурс чи не зі всіх куточків України. До речі, щоб свинки виглядали якомога презентабельніше, рильця деяких із них підмалювали помаранчевим фарбом.

рильце” виборола волинська льох на кличку Кійя.

Ще під час чемпіонату публіці продемонстрували макет пам'ятника свині, яка обіймає шматок сала. У майбутньому цей пам'ятник планують встановити в Луцьку. А організатори шоу сподіваються, що скульптура потрапить якщо не до Книги рекордів Гіннеса, то принаймні в Книгу рекордів України.

Варто зазначити, що автором і розробником ідеї “З любов'ю... до САЛА” виступив заслужений діяч мистецтв України, директор творчої фірми “Ідея” Віталій Іваницький. “Я подорожував багатьма країнами світу і бачив, як шанобливо там ставляться до своїх національних продуктів, — розповів пан Іваницький. — Тож захотілося якось віддати шану і нашим українським стравам. Чим славиться наша країна? Вареники, борщ і, звичайно, сало, яке справді є нашою національною гордістю. А завдяки чемпіонату любителів сала можна популяризувати цей продукт не лише в Україні, а й за її межами. Зокрема, я був дуже здивований, коли дізнався, що після нас на другому місці за кількістю споживання сала американці. Але саме нам під час чемпіонату вдалося встановити кілька рекордів, які офіційно зафіксували представники Книги рекордів України та Книги рекордів Гіннеса. Тож після першого успішно проведеного чемпіонату є всі шанси, що він відбуватиметься й у наступні роки. Можливо, місцем його проведення будуть й інші міста України, а не лише Луцьк”.

Як тебе не любити Києве мій...